

▲ KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır Heydər Əliyev

DIPLOMAT

№ 38 (443) 26 Noyabr, Çiriya paş - 02 Dekabr, Çileya pêş sal 2018
Ji meha şûbatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û sîyasî

Qiyməti: 40 qəpik
Həjaye:

**Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslamı çox ağır dardan!**

**Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sındırmış göy məscidləri.**

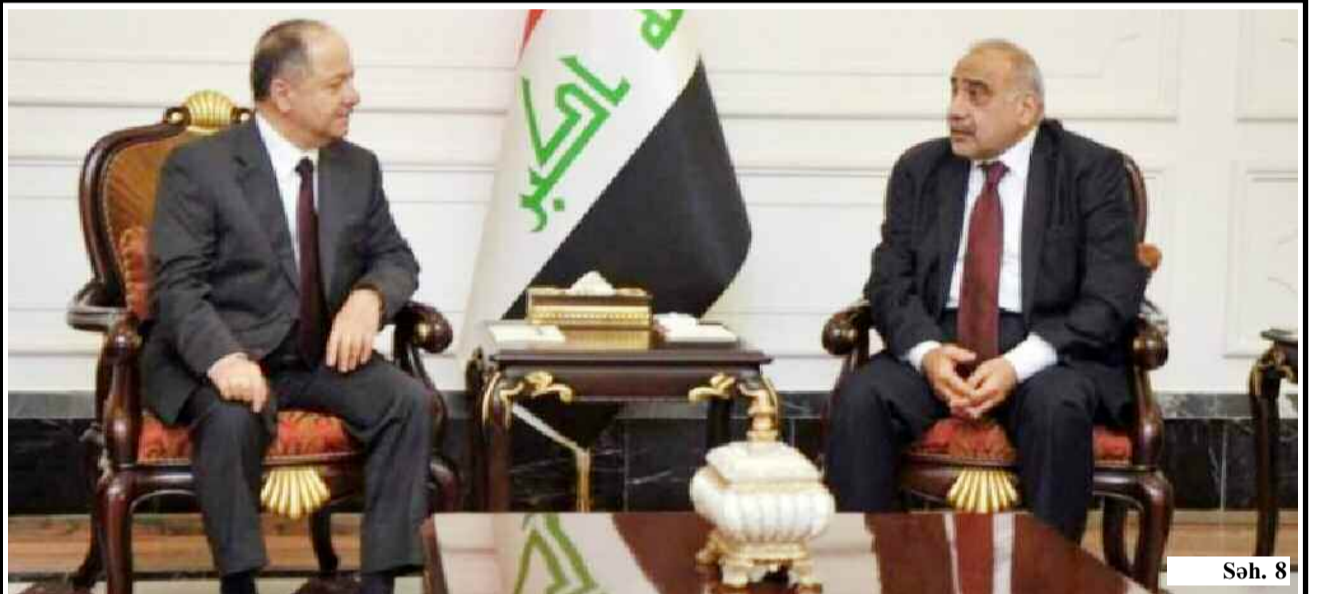
**Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.**

Səbahəddin Eloğlu

Səh. 2

**Azərbaycan və Türkmənistan prezidentləri
mətbuata birgə bəyanatla çıxış ediblər**

Səh. 8

**Çavdêrekî siyasî: Serdana Barzanî taktîkek
siyasiye bo xwe gehandina armancên bilind!**

Səh. 18

**Премьер-министр Курдистана
принял канадского посла**

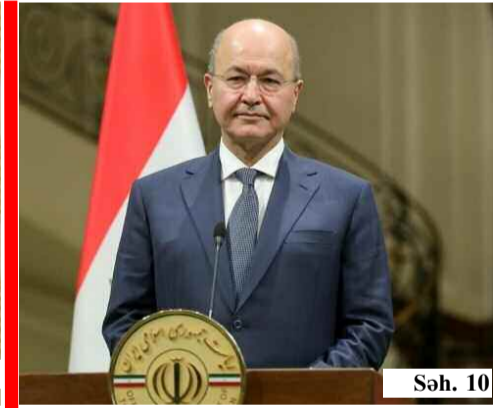
Səh. 9

**Mesrûr Barzanî bo parlamentê PKDê: Jiyana
Pêşmerge û malbatên şehîdan xweş bikin**

Səh. 11

**Serdana Cenabê Serok
dê bandoreke mezin bike**

Səh. 10

**Berhem Salih ji nişkewe
çima serdana İtalyayê kir?**

**Azərbaycan Respublikasının İraqda
səfirliyinin açılmasına kim mane olur?**

Səh. 4

**Şii Parlament: Barzani'nin ziyareti Bağdat
ile Erbil arasındakı sorunları çözecek**

Səh. 7

**XX əsrdə erməni rəsmi dairələrinin kürdlərə qarşı həyata
keçirdiyi deportasiya, repressiya və terror aktları haqqında**

Səh. 5

Hilbijartinên herêmî û tifaqên bê prensîb

Səh. 8

Zəngəzurun Hacısamlı camaatı

Səh. 6

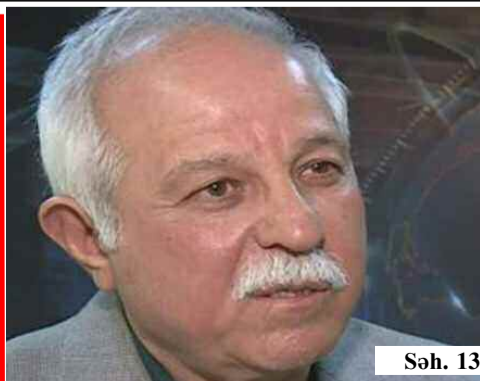
УВКБ заявило о продолжении поддержки Ираку

Səh. 18

Səh. 9

**Hunermendê navdar Brader Musikî
destana Barzaniyê nemir amade kiriye**

Səh. 13

**ANALÎZEK di derbarê zimanê
Kurdî û platforma zimanê Kurdî de**

Səh. 12

Bangek ji Konê Reş

Səh. 7

**HDP'den Kürdistanî
partilere çağrı**

Azərbaycan və Türkmənistan prezidentləri mətbuata birgə bəyanatla çıxış ediblər

Sənədlərin imzalanması mərasimindən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Türkmənistan Prezidenti Qurbanqulu Berdiməhəmmədov mətbuata birgə bəyanatla çıxış ediblər.

Əvvəlcə Türkmənistan Prezidenti bəyanatla çıxış etdi.

Prezident Qurbanqulu Berdiməhəmmədovun bəyanatı

- Hörmətli kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri.

Mən, ilk növbədə, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Heydər oğlu Əliyevə və onun nümayəndə heyətinin üzvlərinə dərin təşəkkürümü bildirmək istərdim ki, dəvətimizi qəbul edib mehriban qonşunuz, qonaqpərvər Türkmənistan rəsmi səfərə gəlimisiniz. Buna görə biz sizə bir daha minnətdarıq.

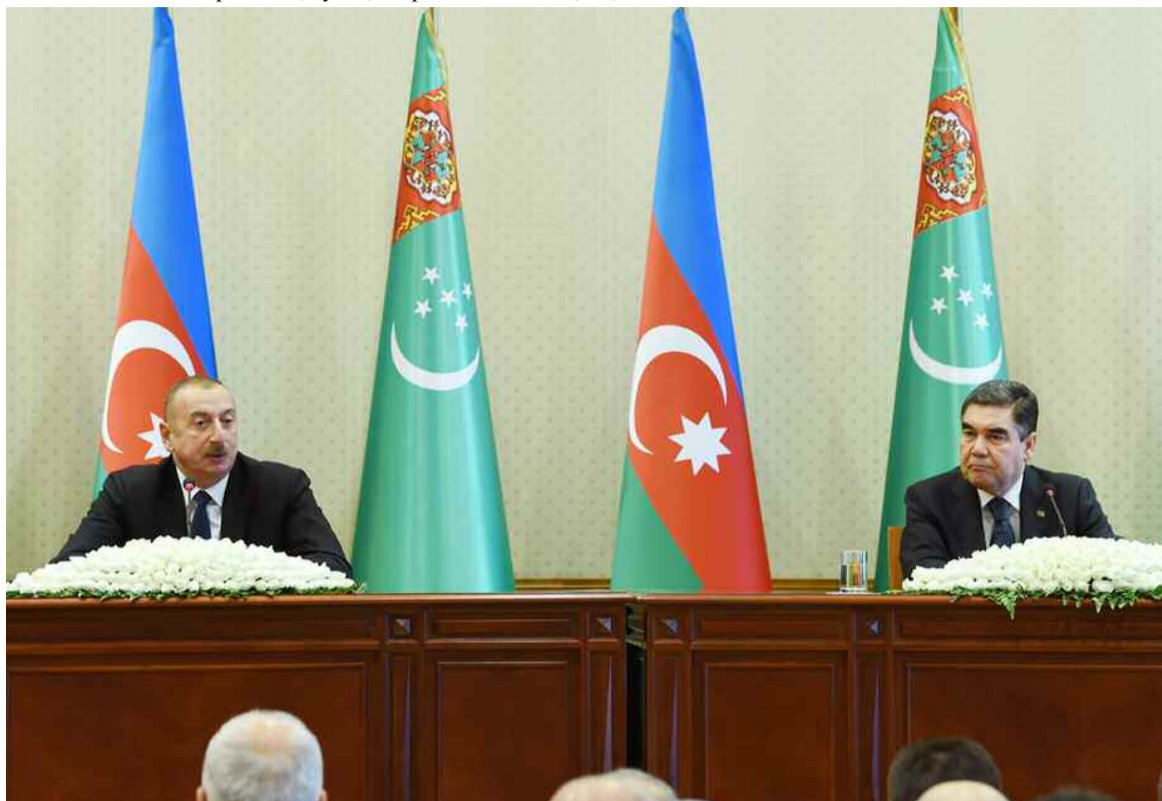
Demək istərdim ki, biz bu gün çox yaxşı, konstruktiv danışıqlar apardıq. Prinsipcə, bizim ikitərəfli münasibətlərimizin bütün aspektlərini, yəni, onların cari və perspektiv vəziyyətini, regional və beynəlxalq siyasətə dair məsələləri nəzərdən keçirdik. Mən dərhal demək istəyirəm ki, bizim - həm Türkmənistanın, həm də Azərbaycanın beynəlxalq məsələlər barədə baxışları eynidir, yaxud bənzərdir. Bunlar həm regionda, həm də bütün dünyada sabitliyin və təhlükəsizliyin qorunub saxlanması məsələləridir. Buna görə də bu gün biz beynəlxalq aləmdə xarici siyasi kursumuzdan, yəni, Türkmənistanın bitərəf statusundan irəli gələn bütün təşəbbüslərini daim dəstəklədiklərinə görə Azərbaycanla minnətdar olmalıyıq. Eyni zamanda, biz də qardaş Azərbaycanı daim dəstəkləyirik.

Onu da demək istərdim ki, bu gün biz həm də bizi birləşdirən ümumi məsələlərimiz üzrə fikir mübadiləsi apardıq. Bu, Xəzər dənizi məsələsidir. Bildiyiniz kimi, bu yaxınlarda Xəzər dənizinin hüquqi statusu haqqında Konvensiya qəbul olunub. Biz həmişə bildiririk ki, Xəzər dənizi sülh və mehriban qonşuluq dənizidir. Buna görə də biz gələcəkdə də, əlbəttə, öz siyasətimizi aparacağıq.

Bu gün biz ticari-iqtisadi məsələlərdən danışarkən çox böyük aspekti, yəni, yaxşı təmasa malik olduğumuz sahələri - kənd təsərrüfatını, tikintini, sənayeni, yeni texnologiyaları nəzərdən keçirdik. Nəqliyyat məsələlərinə, məhz nəqliyyat-tranzit dəhlizlərinin və düzgün logistikanın tərtib olunmasına toxunduq. Əlbəttə, əsas məsələlər enerji sahələri məsələləri idi. Yəni, bu məsələdə biz həmişə həmrəyik. Biz enerji resurslarımızı həm regional, həm də beynəlxalq bazarlara çıxarmaq imkanına maliklik. Bu baxımdan mən, əlbəttə, dövlətlərimiz arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə hökumətlərarası komissiyanın fəaliyyətinə görə minnətdar olmaq istərdim. Həmin komissiya çox iş görür və yaqın ki, gələcəkdə də görəcək.

Mədəni-humanitar sahədə danışıq, əlbəttə ki, bu, bizim üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir. Çünki həm Türkmənistan, həm də Azərbaycan, bizim xalqlarımız vahid köklərə, adətlərə, milli xüsusiyyətlərə, ənənələrə malikdir. Əlbəttə, bizim üçün sevindiricidir ki, biz müasir mərhələdə də gələcək gənc nəslin

vətənpərvər ruhda böyüməsi naminə bu işi davam etdiririk. Buna görə də biz bu sahə haqqında bu kontekstdə danışıq, bu gün bizim üçün mühüm olan təbii sənət, yəni,

xalçaçılığa toxunduq. Həm Türkmənistan, həm də Azərbaycan xalçaları bütün dünyada məşhurdur. Biz bu fikrə gəldik ki, həm Türkmənistan, həm də Azərbaycanda xalça sərgisi təşkil etmək, həmçinin gələcəkdə beynəlxalq konfransın keçirilməsi haqqında düşünmək yaxşı olardı.

Gördüyünüz kimi, biz bugünkü görüşdə çox geniş əhatəli məsələləri nəzərdən keçirdik, xeyli sənəd və saziş imzaladıq.

Hörmətli kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri, buna görə də mən sizin diqqətinizi iki məsələyə yönəltmək istərdim. Birincisi, nəqliyyat məsələləridir. Biz dedik ki, tranzit dəhlizləri inkişaf etdirmək, düzgün logistika tərtib etmək istərdik. Bu, avtomobil və bərə nəqliyyatına, hava məkanına, dəmir yollarına aiddir. Ən başlıcası odur ki, indi bizim aramızda məhz nəqliyyat-tranzit dəhlizləri və logistikanın inkişafı məsələləri ilə məşğul olacaq xüsusi komissiya fəaliyyət göstərəcək.

Türkmənistanla Azərbaycan arasında xeyli nümunəvi cəhətlər var. Biz Əfqanıstan, Türkmənistan, Azərbaycan və Türkiyə arasında Avropa-paya çıxışla bağlı nəqliyyat sazişi imzaladıq. Bu, artıq Şərqi-Qərbi xətinə aiddir, ya da biz burada bütün Orta Asiyanı Avropa ilə birləşdiririk. Biz istər beynəlxalq siyasətə, istərsə də başqa istiqamətlərə aid bütün məsələlərdə ixtisaslaşdırılmış beynəlxalq təşkilatlarla qarşılıqlı əlaqəli addımlar atırıq. İndiki halda biz Bakı-Tbilisi-Qars kimi yaxşı infrastrukturun olduğu TRASEKA, Beynəlxalq Avtomobil Nəqliyyatı İttifaqı xətti ilə gedə bilirik. Belə nümunələr çoxdur. Bunun əsasında noyabrın 28-də böyük beynəlxalq konfrans keçirəcəyik. Düşünürəm ki, bu gün biz həmin iştirakçı ölkələrin üzvlərinə müəyyən güzəştlər edə bilirdik. Deyək ki, güzəştli tariflər və sair. Burada əsas məsələ düzgün logistikanı inkişaf etdirməkdən ibarətdir.

Demək istədiyim ikinci məsələ

odur ki, biz bu gün sənədlər paketi ilə yanaşı, 2019-2021-ci illər üçün ticari-iqtisadi sahənin inkişafı haqqında da əməkdaşlıq proqramı qəbul etdik. Yəni, bu, bir daha ondan

dostluq və qardaşlıq əsasında qurmağa imkan verir.

Səfər sona yaxınlaşır. Artıq bu gün demək olar ki, bu səfər bizim ölkələrimiz arasında münasibətlər

heyətlərimiz fəal işləyiblər, bir neçə raund danışıqlar aparılıb və Şərqi-Qərbi beynəlxalq dəhlizinin fəaliyyətinin əsas məsələlərini razılaşdırıblar. Türkmənistan və Azərbaycan öz tərəflərindən əvvəlki illərdə müasir nəqliyyat infrastrukturunun yaradılması və logistika imkanları üçün böyük iş aparılıb. Biz əvvəlcədən razılaşmamışdıq, amma belə alındı ki, paralel yollarla getdik. Bu da təbii idi, çünki bu, ölkələrimiz və xalqlarımız üçün zəruri olan məsələdir. Təsəffü deyil ki, həm Türkmənistanda, həm də Azərbaycanda bu il beynəlxalq ticarət limanlarının açılması eyni vaxtda, eyni ayda - may ayında baş verib. Hər öz ərazisində bu layihələrə sərmayə qoymağa başlayanda biz uzaqgörənliklə hərəkət etdik. Bu gün biz ticarət limanlarımızın tam inteqrasiyası haqqında danışıq, müvafiq sənəd bu gün imzalanıb. Bu, bizim ölkələrimiz üçün əmtəə dövriyyəsinin və tranzit daşımaları artırmaq imkanları yaradır. Biz qonşularımız üçün də böyük potensial yaradıq. Bizim mühüm nəqliyyat qovşaqları kimi gələcək uğurlu inkişafımız regional vəziyyətdən də asılıdır. Buna görə də bizim qonşularımızla yaxşı münasibətlərimiz regionda təhlükəsizliyi, sabitliyi möhkəmləndirir, eləcə də Azərbaycanla Türkmənistanı mühüm nəqliyyat qovşaqlarına çevirir.

Müasir infrastruktur, nəqliyyat sahəsinə böyük sərmayələr işləmək üçün gözəl şərait yaradır. Rəqəmləri göstərmək istəmirəm, amma əminəm ki, yaxın vaxtlarda biz Türkmənistanla Azərbaycan arasında yük axınının xeyli artımını görəcəyik. Bakının Beynəlxalq Ələt Ticarət Limanında Türkmənistandan əlavə yüklərin qəbulu üçün xüsusi yer ayrılıb və biz sözsüz ki, Şərqi-Qərbi, Qərbi-Şərqi marşrutları üzrə ölkələrimiz arasında tranzit yüklərin həcminin artdığını görəcəyik.

Ötən il o vaxta qədər mövcud olmayan və dünya bazarlarına çıxış əldə etmək üçün son əlaqələndirici bənd olan Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu istifadəyə verildi. Bu, dünya bazarlarına çıxmaq üçün daha bir əlavə marşrutdur. Əminəm ki, bu marşrut ölkələrimizə böyük mənfəət gətirəcək, bütün nəqliyyat razılaşmalarını paketi regionda təhlükəsizliyi möhkəmləndirəcək. Çünki nəqliyyat sahəsi yeni iş yerlərinin yaradılmasına, iqtisadi fəallığa, Böyük İpək Yolu üzərində yerləşən ölkələrin həyat səviyyəsinin yüksəlməsinə gətirib çıxaracaq. Bununla da sabitlik və təhlükəsizlik möhkəmlənəcək.

Biz bu gün ikitərəfli münasibətlərin ən mühüm konkret məsələlərini, regional əməkdaşlıq üçün yeni şərait yaradan məsələləri həll etdik. Buna görə də hesab edirəm ki, səfər bizim gələcək qarşılıqlı fəaliyyətimiz, Türkmənistanla Azərbaycan arasında ənənəvi qardaşlıq münasibətlərinin möhkəmlənməsi üçün böyük əhəmiyyət kəsb edəcək, regionumuzun ölkələri arasında yeni daha yaxşı şərait yaradacaq.

Fürsətdən istifadə edərək, qardaş Türkmənistan xalqına sülh, tərəqqi və prezident Qurbanqulu Məlikquliyev üçün böyük inkişaf diləyir, ona yeni uğurlar, rifah, cansağlığı arzulayıram. Diqqətinizə görə sağ olun.

xəbər verir ki, biz gələcəkdə də əmtəə nomenklaturamızı inkişaf etdirə bilirik. Hərçənd indi bizdə çox yaxşı tendensiya gedir, yəni, biz artıq öz statistikamızı bildirdik. Qeyd etdik ki, hər il müəyyən faiz artım var, deyək ki, əvvəlki illə müqayisədə 17 faiz artım olub. Biz elə bu ruhda iqtisadi əməkdaşlıq üzrə hökumətlərarası komissiyamıza üstünlük veririk. Buna görə də mən xüsusi qeyd etmək istəyirəm ki, bugünkü danışıqlar həqiqətən yüksək hörmət və qarşılıqlı etimad fonunda keçib. Ən əsası gələcək əməkdaşlığa doğru yaxşı meyil var. Buna görə də mən fürsətdən istifadə edərək, Azərbaycan Respublikasının hörmətli Prezidentinə onun şəxsi təhfəsinə, bizim xalqlarımız və ölkələrimiz arasında dostluq tellərinin möhkəmlənməsi üçün etdiklərinə görə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Əlbəttə, ali dövləti fəaliyyətində böyük uğurlar, bütün qardaş Azərbaycan xalqına isə ən yaxşı rifah və tərəqqi arzulayıram. Diqqətə görə təşəkkür edirəm.

Sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti bəyanatla çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyev bəyanatı

- Hörmətli cənab Prezident.

Hörmətli dostlar.

Mən Türkmənistan Prezidentinə, mənim əziz dostuma dəvətə, çox səmimi qəbula, qonaqpərvərliyə görə bir daha minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Mən dünəndən qardaş Türkmənistan torpağında. Türkmənistanın sosial-iqtisadi inkişafındakı nailiyyətlərlə tanış olmaq imkanına malik oldum. Biz sizin uğurlarınıza da öz nailiyyətlərimiz kimi sevinirik. Fürsətdən istifadə edərək, bütün Azərbaycan xalqı adından qardaş türkmən xalqına salamlarımı çatdırmaq istəyirəm. Bizi tarix, mədəniyyət, ümumi köklər, ənənələr, dünyagörüşü birləşdirir. Bu, həmin güclü bünövrədir ki, bizə öz münasibətlərimizi bərabər hüquqlar, mehriban qonşuluq,

tarixində xüsusi yer tutacaq. Bu münasibətlərin çox böyük potensialı var. Bu gün aparılan danışıqlarda, prezidentlər arasında təkbətək formatda, eləcə də nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə aparılan fikir mübadiləsi zamanı biz əməkdaşlığımızın mühüm məsələlərini müzakirə etdik. Biz görülməli işlərə yekun vurduq və gələcək qarşılıqlı fəaliyyət yollarını müəyyənləşdirdik. Bu gün 20-dən çox sənəd imzalanıb və onların hər birinin olduqca konkret xarakteri var. Bu, bizim münasibətlərimizin, əməkdaşlıq həcminin və nailiyyətlərimizin, bir-birimizə qardaşlıq münasibətinin göstəricisidir. Yalnız yaxın ölkə ilə həyat fəaliyyətinin bu cür müxtəlif istiqamətləri üzrə işləmək mümkündür.

Biz gələcəkdə də bir-birimizə beynəlxalq qurumlarda, beynəlxalq təşkilatlarda qarşılıqlı dəstək göstərməyə razılaşdıq. Türkmənistan və Azərbaycan bütün beynəlxalq təşkilatlarda həmişə bir-birini dəstəkləyir. Bu, artıq adi hala çevrilib. Amma bu, bizim münasibətlərimizin səmimiyyətini göstərir.

Türkmənistan Prezidenti artıq gündəlikdə olan əsas məsələlər barədə danışdı. Öz tərəfindən qeyd etmək istərdim ki, biz ölkələrimiz arasında əmtəə dövriyyəsinin artırılması üzərində fəal işləyəcəyik. Biz ölkələrimiz arasında fəaliyyət göstərən hökumətlərarası komissiyaya müvafiq tapşırıqlar vermişik ki, onlar Azərbaycandan Türkmənistan və Türkmənistandan Azərbaycana ixracı artırmaq üzrə işi fəallaşdırsınlar. Malların konkret rəhbərləri bu məsələləri müzakirə edirlər. Fikrimcə, əgər biz konkret istiqamətlərə diqqəti yönəltsək, qısa müddət ərzində əmtəə dövriyyəimizi daha da artırma bilirik.

Türkmənistan Prezidenti hörmətli Qurbanqulu Məlikquliyevə Berdiməhəmmədovun dediyi kimi, nəqliyyat sahəsində əməkdaşlıq məsələlərinə böyük yer ayrılıb. Səfər ərafəsində bizim nümayəndə

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov sakinlərlə görüşüb

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov vətəndaşlarla görüşüb. Şəhər rəhbəri bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin göstəriş və tapşırıqlarına uyğun olaraq keçirilən səyyar qəbulların məqsədi vətəndaşların problemlərini dinləmək, onları aradan qaldırmaqdır. Niyazi Bayramov

Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamlarına uyğun olaraq Gəncədə aparılan abalıq-quruculuq işlərindən söz açıb. O bildirib ki, hazırda şəhərin 30-a yaxın küçəsinin asfalt örtüyü yenilənir, həmin ərazilərdə müasir işıqlandırma sistemi qurulur. Bununla yanaşı 148 çoxmərtəbəli binanın dam örtüyünün dəyişdirilməsi işi də davam etdirilir.

Görüşdə 25-ə yaxın sakinin şikayət və təklifləri dinlənilib. "Açıq mikrofon" şəraitində keçən qəbulda sakinlər öz problemlərini dilə gətirib, şikayət və təkliflərini səsləndiriblər. Müraciətlər arasında işlə təminat, qəzalı vəziyyətdə olan fərdi yaşayış evinin təmiri, diabet xəstələrinə dərman preparatlarının verilməsi kimi məsələlər üstünlük təşkil edib.

Qəbulda sosial evlərin inşası məsələsinə də toxunulub. Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov bildirib ki, Gəncədə sosial evlərin inşası gündəmdədir və bu prosesə növbəti ilin əvvəllərindən başlanılması planlaşdırılır.

Qəbulda səsləndirilən bir çox problemlər elə yerində öz həllini tapıb, bəzi məsələlərin qeydiyyatına alınaraq araşdırılması üçün işə göstərişlər verilib.

Misir Ərəb Respublikasının Azərbaycan Respublikasındakı səfiri Sumqayıt şəhərinə səfər edib

Misir Ərəb Respublikasının Azərbaycandakı səfiri Adel İbrahim Sumqayıt şəhərində olub.

Səfir Adel İbrahim Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Zakir Fərəcovla görüşüb.

Zakir Fərəcov diplomata Sumqayıtın tarixi, sosial-

iqtişadi inkişafı, sənaye potensialı, şəhərdə son illərdə həyata keçirilən layihələr haqqında ətraflı məlumat verib.

Şəhər rəhbəri qeyd edib ki, Sumqayıt şəhəri Cənubi Qafqazın ikinci böyük sənaye mərkəzidir. Hazırda şəhərdə sənaye müəssisələrinin müasir texnologiyalar əsasında yenidən qurulması, müasir sənaye mərkəzlərinin yaradılması istiqamətində kompleks tədbirlər həyata keçirilir.

Səfər Misir Adel İbrahim səfərdən və keçirdiyi görüşlərdən məmnun qaldığını bildirib. Sumqayıtda aparılan abadlıq işlərinin, şəhərin gözəl görünüşünün onda xoş təsüratlar yaratdığını bildirib.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran sahələrdə əməkdaşlığın perspektivləri, iqtisadi əlaqələrin inkişaf etdirilməsi yolları müzakirə olunub.

Kənd Təsərrüfatı Naziri İnam Kərimov Tərtər rayonunda vətəndaşları qəbul edib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığı və tövsiyələrinə əsasən, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri bölgələrdə vətəndaşların qəbulunu keçirir, onların müxtəlif məsələlərlə bağlı müraciətlərinin, ərizə və şikayətlərinin müsbət həll olunması üçün tədbirlər görürlər.

Tərtib edilən qəbul cədvəlinə müvafiq olaraq kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov noyabrın 24-də Tərtər Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinin inzibati binasında Bərdə, Ağcabədi, Ağdam, Tərtər, Laçın və digər rayonlardan olan vətəndaşları qəbul edib, onların müraciətlərini dinləyib, ərizə və şikayətlərinə baxıb.

Qəbuldan öncə nazir İnam Kərimov və Tərtər Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Müstəqim Məmmədov şəhərin mərkəzində ucaldılan ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət edib, önünə tər çiçəklər qoyaraq xatirəsini ehtiramla yad ediblər.

Daha sonra nazir İnam Kərimov Tərtər Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinin inzibati binasında yaradılan şəraitlə tanış olub.

Nazirliyin idarə və tabeli qurumlarının rəhbərlərinin iştirakı ilə keçirilən qəbulda 43 nəfərin müraciətinə baxılıb. Qəbula gələn vətəndaşların müraciəti əsasən fermerlərə güzəştli şərtlərlə kreditlərin verilməsi, kənd təsərrüfatı texnikası və təsərrüfat suyu ilə təminat, ixtisasa uyğun işlə təmin edilmə və digər məsələlərlə bağlı olub. Nazir İnam Kəri-

mov hər bir vətəndaşın müraciətini diqqətlə dinləyib, qaldırılan məsələlərin hərtərəfli öyrənilməsi və qanunvericiliyin tələblərinə uyğun qısa müddətdə

verəcəyini vurğulayıb. Qəbula gələn vətəndaşlar göstərilən diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

həll edilməsi üçün müvafiq tapşırıqlar verib.

Vətəndaşların müraciətlərinin bir qismi yerində həllini tapıb, qaldırılan bəzi məsələlər isə araşdırılması üçün nəzarətə götürülüb. Nazirliyin fəaliyyət dairəsinə aid olmayan müraciətlər müvafiq qurumlara çatdırılmaq üçün qeydiyyatına alınıb.

Nazir vətəndaşlarla görüş zamanı dövlət başçısının kənd təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı imzaladığı sərəncamların kənd təsərrüfatı istehsalçılarının rifah halının yaxşılaşdırılmasına və ölkəmizdə bu sahənin inkişafına təkan

Tərtər Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinin binasında Baş Dövlət Texniki Nəzarət Xidmətinin "Səyyar Xidmət" Qrupu ətraf rayonlardan dəvət olunan mexanizatorlar üçün lazımı xidmət göstərilib. Etibarlılıq müddəti bitən traktor və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün 105 nəfər mexanizatorun sürücülük vəsiqələri yenisi ilə əvəz edilib, 3 nəfər isə texnikasını dövlət qeydiyyatı və texniki baxışdan keçirib.

Nazir İnam Kərimov "Səyyar Xidmət" Qrupunun işi ilə maraqlanıb, mexanizatorların müraciətlərini dinləyib, lazımı tövsiyələrini verib.

22 Noyabr - Ədliyyə işçilərinin peşə bayramı günü qeyd olunmuşdur

Ümummilli lider Heydər Əliyevin 2000-ci il 11 noyabr tarixli 566 nömrəli Sərəncamı ilə təsis edilmiş 22 noyabr-ədliyyə işçilərinin peşə bayramı günü Laçın rayonundan olan məcburi köçkünlərin müvəqqəti məskunlaşdığı Ağcabədi rayonunun Taxta Körpü qəsəbəsində böyük ruh yüksəkliyi ilə qeyd olunmuşdur.

Tədbirdə Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Aqil Nəzərli, rayonun ədliyyə işçiləri və hüquq mühafizə orqanlarının rəhbərləri iştirak etmişlər.

İlk öncə tədbir iştirakçıları Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin inzibati binası qarşısında ucaldılmış Ulu öndər Heydər Əliyevin büstü önünə gül dəstələri qoyaraq, onun əziz xatirəsini yad etmişlər. Daha sonra tədbir Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin konfrans zalında davam etdirilmişdir.

Tədbirdə Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Aqil Nəzərli çıxış edərək ədliyyə işçilərinin peşə bayramı münasibətilə rayonun ədliyyə işçilərini təbrik etmiş, onlara işlərində uğurlar arzulamış, qeyd etmişdir ki, bu gün zəngin və şərəfli tarixi yol keçən Azərbaycan ədliyyəsinin yaranmasından 100 il ötür. Rayon rəhbəri qeyd etmişdir

ki, Ulu öndər Heydər Əliyevin qayğısı ilə təkmil bir struktur kimi formalaşaraq inkişaf edən Ədliyyə Nazirliyi möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkədə geniş vüsət alan

açmış, möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə son illər ölkəmizin davamlı tərəqqisinin, sabitliyin və təhlükəsizliyin təmin olunduğunu vurğulamış, ədliyyə və

məhkəmə-hüquq islahatları çərçivəsində günbəgün müasirləşir, yeni-yeni nailiyyətlərə imza atır.

Daha sonra tədbirdə çıxış edən Laçın Rayon Məhkəməsinin sədri Cavad İbrahimov və Laçın Rayon Prokuroru Ceyhun Almasov bir əsr şanlı tarixi olan Azərbaycan ədliyyəsinin ötən dövrdəki inkişaf yolundan, xüsusilə ümummilli lider Heydər Əliyevin ölkəmizə rəhbərliyinin bütün dövrlərində bu sahəyə göstərdiyi diqqət və qayğıdan söhbət

məhkəmə sistemində aparılan uğurlu islahatlardan danışmışlar.

Tədbirin sonunda Azərbaycan ədliyyəsinin yaranmasının 100 illiyi ilə əlaqədar və 22 noyabr - Azərbaycan Respublikasının ədliyyə işçilərinin peşə bayramı günü münasibətilə, Laçın rayonunun məhkəmə və ədliyyə orqanlarında səmərəli fəaliyyətinə görə fərqlənmiş bir qrup şəxs Laçın Rayonu İcra Hakimiyyəti başçısı aparatının Fəxri Formanları ilə təltif edilmişdir.

Samux Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı vətəndaşların növbəti fərdi qaydada qəbulunu keçirdi

Samux Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı cənab Alı Qocayevin başçılığı ilə vətəndaşların növbəti fərdi qaydada qəbulu keçirilmişdir. Qəbulda rayon İcra Hakimiyyəti Başçısı Aparatının məsul işçiləri, hüquq mühafizə orqanları, aidiyyəti idarə, təşkilat, xidmət sahələrinin rəhbərləri, İnzibati Ərazi Dairələri üzrə nümayəndələr və bələdiyyə sədrləri iştirak etmişlər. Vətəndaşların qəbulu saat 10:00-da başlamış, qəbula yazılmış 4 nəfər vətəndaşın müraciəti dinlənilmişdir. Onlardan 2 nəfər torpaqla ilə bağlı, 1 nəfər məhkəmə ilə bağlı və 1 nəfəri isə nəqliyyat ilə bağlı müraciət etmişdir. Dinlənilmiş müraciətlərin və qaldırılan məsələlərin həlli ilə bağlı aidiyyəti qurumların rəhbərlərinə və məsul şəxslərə yerində müvafiq tapşırıqlar verilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının İraqda səfirliyinin açılmasına kim mane olur?

Dəfələrlə "Diplomat" qəzetinin redaksiya heyətinin, İraqda yaşayan türkmən və kürd qardaşlarımızın adından, İraqda Azərbaycan səfirliyinin açılmasına dair ölkə prezidenti İlham Əliyev cənablarına müraciət olunsada, çox təəssüflər olsun ki, hələ indiyə qədər İraqda Azərbaycan səfirliyi açılmayıb. Nədən?

T ə k r a r

Azərbaycan Respublikası Prezidenti, zati-aliləri İlham Əliyev cənablarına "Diplomat" qəzetinin idarə heyəti adından M Ü R A C İ Ə T

Çox hörmətli cənab Prezident!

Artıq bütün dünya ölkələrinə məlumdur ki, Azərbaycan Sizin rəhbərliyiniz altında hər birimizin qürur duyduğu iqtisadi-siyasi uğurlara imza atmaqdadır. Azərbaycanın Böyük oğlu, xalqımızın xilaskarı, Ulu Öndər Böyük Heydər Əliyevin zərgər dəqiqliyi ilə qurduğu dövlətçilik prinsipləri, Sizin uzaqgörən siyasətinizdən güc alaraq daha da möhkəmlənməkdədir. Artıq son illər Sizin rəhbərliyiniz altında aparılan uğurlu siyasət nəticəsində, dünyanı erməni yalanlarından xəbərdar etməkdə, onilliklər boyu bizi məngənədə saxlayan informasiya blokadasını yarmaqdayıq. Bilirik ki, hələ qarşıda görüləsi xeyli önəmli işlər var və nəzərə almalıyıq ki, mövcud dünya hələ də ikili standartlardan əziyyət çəkir, bu azmış kimi xristian təəssübkeşliyi müsəlman dünyasına qarşı ədalətsizlik dalğasını daha da gücləndirməkdədir. Ancaq həqiqətin üzə çıxması uğrundakı mübarizə yolu nə qədər çətin olsa da, bir o qədər məsuliyyətli və şərəfli olduğundan hər birimiz bir informasiya təbliğatçısı funksiyasını daşıyaraq dünyanı fitnəkar erməni yalanlarına uymamağa, bəşəriyyətin tərəqqipərvər kəsimini qəflət yuxusundan ayılmağa tələsməliyik. Sevindirici haldır ki, artıq Sizin uzaq görən siyasətiniz sayəsində sərhədlərimizin o tayında, xüsusilə də Avropa və Amerikada güclü diaspor təşkilatlarımız, lobbicilik strukturlarımız formalaşmaqdadır və bu institutlar Azərbaycan həqiqətlərini dünya miqyasına çıxarmaqda, mədəniyyətimizi, adət-ənənəmizi, milli özünəməxsusluğumuzu tanımaqda xeyli önəmli işlər görməyə müvəffəq olublar.

Cənab Prezident!

Apardığınız dünyəvi siyasət nəticəsində nə qədər dost qazanmış olsaq da, düşmənlərimiz, rəqiblərimiz, bir sözlə, dövlətimizin güclənməsini istəməyən bədnam qüvvələr də yox deyil. Məhz buna görə də xalqımızın, dövlətimizin siyasətinin təbliği üçün hər bir fürsətdən yararlanmalıyıq. Məxsusi olaraq müsəlman dünyasıyla geniş iş aparılmalı, din qardaşlarımızın köməyindən bəhrələnməliyik. Hesab edirik ki, İraq Federativ Respublikası və Kürdüstan bölgəsi də bu işdə bizə umduğumuz köməyi edə bilər. Çünki İraq Federativ Respublikasında iki milyon yarım, Kürdüstan bölgəsində yüz iyirmi min türkmən soydaşımız, altı milyona qədər kürd qardaşımız, on milyonlarla ərəb dindaşlarımız yaşayır. Biz əsrlər boyu qəhrəman kürd xalqı ilə Kərkükdə, Ərbildə, Süleymaniyədə, Altun körpüdə, Zəngəzurda, Dərələyəzdə, Qərbi Azərbaycanda, Qarabağda, Gəncədə, Bakıda birgə yaşamışıq, işğalçılara qarşı səngərlərdə çiyin-çiyinə vuruşmuşuq, xeyrimiz də bir olub, şerimiz də. Biz bu iki qardaş xalqların birlikdə gələcəkdə də bütün çətinlikləri dəf etmək gücündə olduğuna qənaətindeyik. Ümid edirik ki, tezliklə əlaqələrimizin genişlənməsi, informasiya mübadilələrimizin intensivləşməsi, ortaq dəyərlərimizin paylaşması istiqamətində zəruri addımların atılmasına göstəriş verəcəksiniz. Biz tam əminlik ki, hər üç qardaş xalqlar arasında siyasi-iqtisadi, mədəni əlaqələrin qurulması ölkəmizin ərəzi bütövlüyünə edilən təcavüzün gerçək mahiyyətinin dünya miqyasına daha bir cəbhə vasitəsiylə çıxarılmasını təmin edə bilər. Kürdüstan bölgəsinin yetkililəri Azərbaycan tərəfinin rəsmi qərarını səbrsizliklə gözləyir və onlar istər Ərbildə, istərsə də Bakıda, qarşılıqlı olaraq rəsmi nümayəndəliklərin açılacağı günün çox da uzaqda olmadığına inanırlar. Artıq qardaş Türkiyə bu əlaqələrin qurulmasına başlayıb və Bağdadda Səlahiyyətli Səfirliyini və Kürdüstan bölgəsinin Ərbil şəhərində özünün Səlahiyyətli Konsulluğunu açıb.

-Diqqətinizə çatdırmaq istəyirik ki, internetdən aldığımız məlumata əsasən, iki ildən artıqdır işğalçı Ermənistan Respublikası Bağdadda özlərinin Səlahiyyətli Səfirliyini açıb və Kürdüstan bölgəsində də Konsulluğunun açılmasını planlaşdırırlar. Güman edirik ki, Azərbaycan Respublikası da belə bir addım atacaq, qardaş Türkiyə və İraq-Kürdüstan bölgəsi ilə birlikdə ölkəmizin siyasi maraqlarını Yaxın Şərq ölkələrində təşviq və təbliğ edəcəklər və jurnalistlərimiz, siyasi xadimlərimiz Bağdada, Kürdüstan bölgəsinə gedərək, Azərbaycan həqiqətlərini yeni bir cəbhədən dünya ictimaiyyətinə çatdıracaqlar.

Əvvəlcədən Sizə minnətdarlığımızı bildiririk!

Hörmətlə: "Diplomat" qəzetinin idarə heyəti adından, qəzetin təsisçi və baş redaktoru Tahir Süleyman oğlu Əliyev.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
XARİCİ İŞLƏR NAZİRLİYİ

№ 4/21-170/21/11

"07" 03 2011

"Diplomat" qəzetinin təsisçisi
və baş redaktoru
cənab Tahir Süleyman oğlu
Əliyevə

Hörmətli Tahir müəllim,

Sizin İraq Respublikasının Ərbil bölgəsində Azərbaycanın konsulluğunun açılması məsələsi ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Administrasiyasına ünvanladığınız müraciətə Xarici İşlər nazirliyində baxılmışdır.

Diqqətinizə çatdırırıq ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən 12 noyabr 2010-cu il tarixində Azərbaycan Respublikasının İraq Respublikasında (Bağdad şəhərində) səfirliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında sərəncam imzalanmışdır.

İraqın Ərbil şəhərində Azərbaycanın konsulluğunun açılması ilə bağlı müraciətinizə cavab olaraq bildirmək istəyirik ki, İraqda daxili, hərbi-siyasi vəziyyətin gərgin və mürəkkəb olduğunu nəzərə alaraq, İraqda vəziyyətin nisbətən sabitləşməsi və orada Azərbaycan Respublikasının səfirliyinin fəaliyyətə başlamasından sonra digər regionlarda konsulluğun açılması məsələsinə münasibətlərin və maraqlarımızın həcmində uyğun olaraq baxıla bilər.

Hörmətlə,

İkinci (Şərq) Ərazi
İdarəsinin rəisi

N. Hüseynov

Xarici İşlər Nazirliyinin İkinci (Şərq) Ərazi İdarəsinin rəisi hörmətli N. Hüseynov cənablarına

Cənab Hüseynov, Hörmətli ölkə Prezidenti İlham Əliyev cənablarına ünvanladığımız müraciətin cavabını aldıq. Qeyd etdiyimiz kimi, on illərdir qardaş Türkiyənin, ABŞ-ın, Avropa dövlətlərinin, sonda da mənfur qonşularımız, ermənilərin Bağdadda səfirliklərinin fəaliyyəti haqqında müraciətdə məlumat vermişdik. Çox təəssüflər olsun ki, 50-dən artıq ölkənin səfirliklərinin fəaliyyət göstərdiyi bir ölkədə Azərbaycanın səfirliyi yoxdur.

Hansı ki, dediyiniz kimi, Cənab Prezident 12 noyabr 2010-cu ildə bu haqqda Sərəncam imzalamışdır. Görəsən, 12 noyabr 2010-cu ildə verilən Sərəncam nə üçün indiyə qədər yerinə yetirilməyib.

Bəlkə, Bağdada getmək üçün qorxmaz səfirlərin tenderini elan edəsiniz? Görünür, ya bizim qanımız Bağdadda çalışan ermənilərin qanından qırmızıdır, ya da, orada çalışanların qanı bizim qanımızdan...

Mən Tahir Süleyman, bir neçə dəfə Ulu Öndərimiz Heydər Əliyev cənabları ilə görüşsəm də, heç vaxt, heç nə ummamışam. Lakin Azərbaycanımızın mənafeyini müdafiə edəcək hər hansı qorxulu bir iş olsa mən orada çalışmağa hazırım.

Bizə elə gəlir ki, hörmətli Prezidentimiz İlham Əliyev cənablarının Bağdadda səfirliyin açılmasına verdiyi Sərəncama qeyri-şərtsiz, vaxtında əməl olunmalı idi.

Gec də olsa, Prezidentin sərəncamı yerinə yetirilməlidir!

Lakin Prezidentə verdiyiniz müraciətin vaxtından və sizin bizə verdiyiniz cavabdan 9 il 10 ay keçməsinə baxmayaraq, hələ də, Prezidentin Sərəncamı icra olunmamışdır. Nə üçün?

Hörmətlə: "Diplomat" qəzetinin baş redaktoru Tahir Süleyman.

XX əsrdə erməni rəsmi dairələrinin kürdlərə qarşı həyata keçirdiyi deportasiya, repressiya və terror aktları haqqında

Qərbi Azərbaycanda kürdlərə qarşı törədilən deportasiya, repressiya və terror aktlarından bəhs etməzdən öncə həmin regionda kürdlərin məskunlaşma arealı və demoqrafik vəziyyətləri barədə məlumat verməyə ehtiyac vardır.

Qərbi Azərbaycan ərazisində yaşayan əhalinin milli tərkibi haqqında ilk müfəssəl məlumatı İrəvan xanlığının rus qoşunları tərəfindən işğalından sonra rus tarixçi-statisti İvan Şopen tərəfindən 1829-1832-ci illərdə aparılan kameral siyahıyaalmanın nəticələrindən əldə etmək olar. İ.Şopenin verdiyi məlumata görə, işğaldan sonra keçmiş İrəvan xanlığının ərazisində 6435 nəfər şiə, 3.978 nəfər sünni, 324 nəfər yazdı kürd yaşamışdır.

İrəvan xanlığının işğalından sonra Alagöz (Ələyöz) dağının ətəyindəki bir sıra boşalmış türk kəndlərində də Türkiyədən gələn yazdı kürdlər məskunlaşmışdılar. Yazdı kürdlər 1839-cu ildə Mirək, Quruboğaz, Carcarçı, Çobangərkəməz kəndlərində, sonralar isə Pəmbək, Qundaxsaz, Böyük Camışlı, Kiçik Camışlı və Korbulaq kəndlərində yerləşmişdilər. Nəhayət, yazdı kürdləri 1877-1878-ci illər rus-türk müharibəsindən sonra Türkiyə ərazisindən gələrək Bağdad Dolu-Taxt və Kiçik Cəngi kəndlərində yerləşmişdilər. Sonralar Ermənistanın rəsmi dairələri tərəfindən adları dəyişdirilən, lakin əsasən yazdı kürdlərinin yaşadığı kəndləri əhatə edən Araqats (Ələyöz) rayonu təşkil edilmişdi.

1886-cı ildə keçirilən ailəhesabı siyahıyaalmanın nəticələrinə görə, İrəvan quberniyasında 670.405 nəfər yaşamışdır ki, onlardan 251.327 nəfərini azərbaycanlılar, 36.478 nəfərini kürdlər təşkil etmişdir. Azərbaycanlılar ümumi əhalinin 37,5 faizini, kürdlər isə 5,44 faizini təşkil etmişdir.

1890-cı illərdə Türkiyədə baş qaldıran erməni üsyanlarının yatırılmasından sonra təqribən 400 min erməni Rusiyaya köç etmiş, onların da xeyli hissəsi İrəvan quberniyasının ərazisində məskunlaşmış və nəticədə quberniya ərazisində ermənilərin xüsusi çəkisi süni surətdə yüksəlmişdi. 1897-ci il Ümumrusiya siyahıyaalmanın nəticələrinə görə, İrəvan quberniyasında yaşayan 829.556 nəfər əhalinin 313.176 nəfərini azərbaycanlılar, 49.389 nəfərini kürdlər təşkil edirdi. Kürdlərin də 35.675 nəfərini müsəlman kürdlər, 13.714 nəfərini isə yazdı və erməni-qriqorian dinini qəbul etmiş kürdlər təşkil edirdi. Ümumiyyətlə, XIX əsrin sonlarında müsəlman və yazdı kürdlər indiki Ermənistan ərazisinin 34 kəndində yaşayırdılar.

Türkiyədən gələn yüz minlərlə erməniləri daimi məskunlaşdırmaq üçün 1905-1906-cı illərdə erməni silahlı dəstələri kütləvi qırğınlar törətmişdilər. Təkcə həmin illərdə İrəvan quberniyası ərazisində 150-yə yaxın türk-müsəlman yaşayış məntəqəsi viran edilmiş, əhalisi qırğınlara məruz qoyulmuş və evlərindən didərgin salınmış, həmin kəndlərin əksəriyyətində Türkiyədən gələn ermənilər məskunlaşdırılmışdı.

1915-1916-cı illərdə Türkiyə ərazisindən 300 minə yaxın erməni gələrək Cənubi Qafqazda məskunlaşmışdı. Həmin ermənilərin böyük bir qismi İrəvan quberniyasının ərazisində

cəmləşmişdi. 1917-ci il "Qafqaz təqvimi"yə görə, 1916-cı ildə İrəvan quberniyasında yaşayan 1.120.242 nəfər əhalinin 373.582 nəfərini azərbaycanlılar, 59.132 nəfərini kürdlər, onlardan 36.508 nəfərini müsəlman kürdlər, 12.624 nəfərini isə yazdı kürdlər təşkil etmişdir.

1919-cu ilin iyun-avqust aylarında Ermənistan daşnak hökuməti Daxili İşlər Nazirliyinin qərarı ilə siyahıyaalma keçirilmişdir. Respublika ərazisində qeydə alınan 917.297 nəfər əhalidən 122.185 nəfərini müsəlmanlar, 48.672 nəfərini isə qeyri-müsəlmanlar təşkil etmişdi [5, s. 178]. Erməni müəllifi Zaven Qorqodyan yazır ki, daşnakların

"təmizləmə" siyasəti nəticəsində 1919-cu ildə 200 min nəfərdən artıq türk və kürd Ermənistandan qovulmuşdur.

1922-ci ildə Sovet Ermənistanında keçirilən siyahıyaalmanın nəticələri daşnakların hakimiyyəti dövründə həmin ərazidə türk-müsəlman əhaliyə qarşı törədilən soyqırımın miqyasını əyani şəkildə nümayiş etdirir. Belə ki, Ermənistanda yaşayan 781.011 nəfər əhalinin 76.555 nəfərini Azərbaycan türkləri (9,8 faiz), 705 nəfərini (0,1 faiz) kürdlər təşkil etmişdir.

1926-cı ildə keçirilən ikinci Ümumittifaq siyahıyaalmanın nəticələrinə görə, Sovet Ermənistanında 880.464 nəfər əhali yaşamışdır ki, onlardan 85.554 nəfəri azərbaycanlılar, 3.025 nəfəri müsəlman kürdlər, 12.237 nəfəri isə yazdı kürdlər olmuşdur [13, s. 4-8]. Faiz etibarilə azərbaycanlılar ümumi əhalinin 9,76 faizini, müsəlman kürdlər 0,4 faizini, yazdı kürdlər isə 1,4 faizini təşkil etmişdir.

1931-ci il siyahıyaalmanın nəticələrinə görə, Ermənistanda yaşayan 1.050.633 nəfər əhalinin 106.768 nəfəri azərbaycanlılardan (10,1 faiz), 19.268 nəfəri (1,9 faiz) kürdlərdən ibarət olmuşdur.

1930-cu illərdə Ermənistanda həyata keçirilən repressiyaların dalğasının fonunda azərbaycanlılar və müsəlman kürdlər daha ağır zərbə almışdılar. Xalq düşmənlərini, trotskiçi-buxarinci casusları ifşa etmək məqsədilə A.Mikoyan, N.Yejov və L.Beriya Ermənistana gəlmişdilər. Moskvaya belə məlumat verilmişdi ki, Ermənistanda Araz və Yuxarı Arpaçay çayları boylarında yaşayan müsəlmanlar casusluq edir və guya elliklə Türkiyəyə keçmək fikrindədirlər. Ona görə də 1937-ci ilin payızında və 1938-ci ilin yazında Ağbaba, Vedibasar, Zəngibasar, Qəmərli, Eçmiədzin, Hoktemberyan, Meğri rayonlarının Türkiyə və İranla həmsərhəd kəndlərində yaşayan azərbaycanlı və

müsəlman kürd ailələri kütləvi surətdə repressiyaya məruz qalmışdılar. Minlərlə ailə Orta Asiyaya və Qazaxistana sürgün edilmişdir. Ümumiyyətlə, XX əsrin 30-cu illərində Ermənistandan 50 mindən artıq azərbaycanlı və müsəlman kürd repressiyaya məruz qalmışdır.

1939-cu ildə keçirilən üçüncü ümumittifaq siyahıyaalmanın nəticələrinə görə, Ermənistanda yaşayan 1.282.330 nəfər əhalinin 130.997 nəfərini azərbaycanlılar (10,2 faiz), 20.481 nəfərini kürdlər (1,6 faiz) təşkil etmişdir.

1947-ci il dekabrın 27-də SSRİ Nazirlər Sovetinin "Ermənistan SSR-dən kolxozçuların və digər azərbaycan-

lı əhalinin Azərbaycan SSR-in Kür-Araz ovalığına köçürülməsi haqqında" qəbul etdiyi qərara əsasən, 100 min kolxozçu və digər azərbaycanlı əhalinin üç il ərzində Azərbaycan SSR-in Kür-Araz ovalığına köçürülməsi qərarlaşdırılmışdı. Lakin 1948-1953-cü illərdə azərbaycanlı əhali ilə bərabər, müsəlman kürdlər də Ermənistandan deportasiya edilmişdilər. Ona görə də 1939-cu ildən 1959-cu ilədək keçən 20 il müddətində Ermənistanda yaşayan azərbaycanlı əhalinin və müsəlman kürdlərin sayı kəskin şəkildə azalmışdı. 1959-cu ildə keçirilən dördüncü ümumittifaq siyahıyaalmanın nəticələrinə görə, Ermənistanda yaşayan 1.763.048 nəfər əhalinin 107.748 nəfərini azərbaycanlılar (6,1 faiz), 25.627 nəfərini kürdlər (1,5 faiz) təşkil etmişdir.

1970-ci ildə keçirilən beşinci ümumittifaq siyahıyaalmanın nəticələrinə görə, Ermənistanda yaşayan 2.491.873 nəfər əhalinin 148.189 nəfəri azərbaycanlılardan (5,9 faiz), 37.486 nəfəri kürdlərdən (1,5 faiz) ibarət olmuşdur.

1979-cu ildə keçirilən altıncı ümumittifaq siyahıyaalmanın nəticələrinə görə, Ermənistanda yaşayan 3.037.259 nəfər əhalinin 160.841 nəfərini azərbaycanlılar (5,3 faiz), 50.822 nəfərini kürdlər (1,7 faiz) təşkil etmişdir.

Sovet hakimiyyəti illərində Ermənistanda müsəlman kürdlər əsasən Vedi (Ararat), Zəngibasar (Masis), Basarkeçər (Vardenis) rayonlarında və İrəvan şəhərində yaşayırdılar. Ermənistanda ayrıca müsəlman kürd kəndi yox idi. Azərbaycanlı kəndlərində yaşayan kürdlər əhalinin 10-15 faizindən çoxunu təşkil etmirdilər. Yazdı kürdlər isə əsasən Ələyöz (Araqats), Talin, Abaran, Hoktemberyan (Armavir), Artaşat, Dilican rayonlarında və İrəvan şəhərində yaşayırdılar.

1988-ci ildə keçmiş SSRİ rəhbərliyinin Azərbaycana qarşı qərəzli

mövqeyindən istifadə edən Ermənistan Respublikası Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətini aneksiya etməyə cəhd göstərməklə yanaşı, Ermənistan SSR Ali Soveti sessiyasının məxfi göstərişinə əsasən, 1988-ci il noyabrın 22-dən 28-dək olan müddət ərzində azərbaycanlılar yaşayan 22 rayonda 170 sif və ermənilərlə qarışıq 94 yaşayış məskənləri boşaldılmış, nəticədə 200 mindən çox azərbaycanlı, 18 min müsəlman kürd, min nəfər rusdilli əhali Azərbaycana qovulmuşdur.

Ermənistanın Ələyöz rayonunda doğulub böyüyən, İrəvan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsini bitirən, sonralar İrəvan radiosunun kürdcə verilişlər redaksiyasında və Ələyöz rayon komsomol komitəsinin katibi işləyən İşxan Aslanoviç Ankosi Ermənistanın müstəqilliyə qovuşmasından sonra təzyiqlərə tab gətirməyərək Ermənistanı tərk etmək məcburiyyətində qalmış və 1993-cü ildən Krasnodarda yaşayır, "Midiya" Kürd Milli-Mədəni Muxtariyyətinin sədri, Kürdüstan Milli Konqresinin üzvü kimi yazdı kürdlərin hüquqlarının müdafiəsi istiqamətində fəaliyyətini davam etdirir. Onun atası Aslan Xudoyan uzun müddət yazdı kürdlərin yaşadığı rayonlarda rəhbər vəzifələrdə işləmiş, ermənilərin kürdlərə qarşı diskriminasiyasının canlı şahidi olmuşdu.

İşxan Ankosi yazır ki, hələ ötən əsrdə 50-ci illərin sonu, 60-cı illərin əvvəllərində Ermənistanda millətçilik əhval-ruhiyyəsi ən yüksək həddə çatmışdı. Millətçilik daha çox Yakov Zarobyannın Ermənistan KP MK-nın birinci katibi olduğu dövrdə özünü büruzə vermişdir. Məhz Y.Zarobyannın açıq şəkildə dəstəyi sayəsində Ermənistanda antikürd siyasəti yeridilmişdir. İşxan Ankosi yazır: "Biz kürdlər praktik olaraq hər gün, hər saat hakimiyyət dairələri tərəfindən xalqımıza qarşı yeridilən diskriminasiya siyasətini hiss edirdik". O, daha sonra qeyd edir ki, hələ XX əsrin 80-ci illərində Ermənistan rəhbərliyi kürdlərlə azərbaycanlılar arasında qarşıdurma yaratmaq siyasəti yeritmişdir. Belə ki, kürdlərin kəndlərindən olan təmsilçiləri Ermənistan KP MK-ya dəvət edilərək onlara "respublika ərazisində yaşayan bütün kürdlərin kompakt ərazidə yaşamaları və heyvandarlıqla məşğul olmaları üçün" onların Amasiya rayonuna köçmələri təklif edilmişdi. Həmin vaxt Amasiya rayonunda yaşayan əhalinin 85 faizindən çoxunu azərbaycanlılar təşkil edirdi. İşxan Ankosi yazır ki, bununla Ermənistan rəhbərliyi kürdlərin əli ilə azərbaycanlıların Amasiya rayonundan sıxışdırılıb çıxarılmasına nail olmaq və gələcəkdə müsəlman kürdlər ilə azərbaycanlılar arasında yaratdıqları düşmənçilikdən istifadə etmək məqsədi güdürdü. Məhz müsəlman kürdlərin Amasiya rayonuna köçməkdən imtina etmələrindən sonra onları cəzalandırmaq üçün 1983-cü ildə Ermənistan hökuməti Ararat vadisində qoyunçuluğun qadağan edilməsi barədə qərar qəbul etmişdi.

(Ardı var)

Nazim MUSTAFA

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin Prezident Kitabxanasının şöbə müdiri, tarix üzrə fəlsəfə doktoru

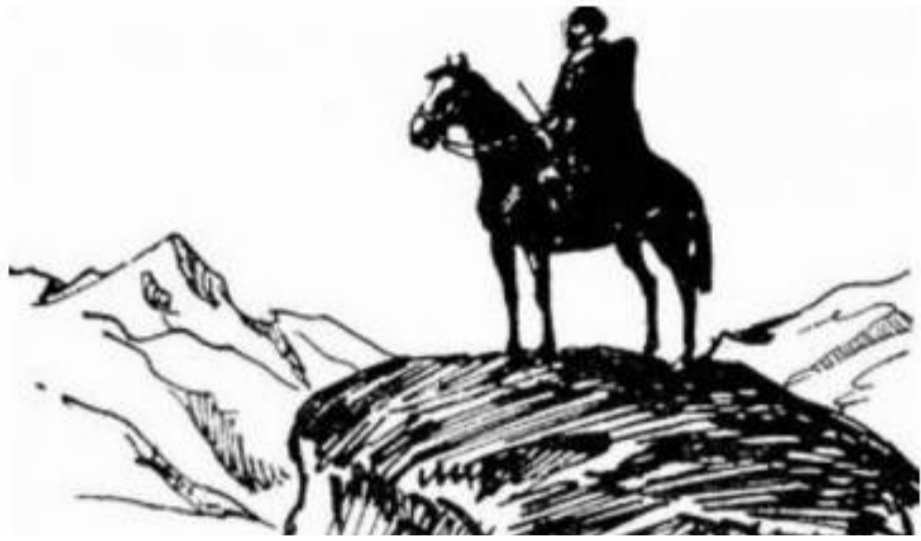
Zəngəzurun Hacısamli camaatı

XVIII yüzilin ikinci yarısında Qaraçorlu mahalında bir neçə tayfa icması və kənd camaatı cəmlənmişdi. Ən böyük icmalardan biri Hacısamli camaatı idi.

Camaat öz adını Hacı Sam Şadılından alıb. Bəzi qaynaqlara görə, Hacı Sam Xorasanda ömür-gün sürüb. Hacı Samın Hüsən adlı oğlu vardı. Hüsən Xorasanda, Məşhəd dövrəb-

sonra Qaraçənli tayfası bu yurdda məskunlaşmışdı. Qaraçənliyənin ilk düşərgəsi Bazardüzü idi.

Hacısamli camaatı Qarabağ xanlığının siyasi yaşamında mühüm rol oynamışdı. Rus-İran savaşlarında fəal iştirak etmişdi. Gah ruslara, gah da iranlılara kömək etmişdi. Hacısamliyənin Qacar ordusuna köməyi haqqında tarixçi Mirzə Yusif Qarabaği

rində dünyaya gəlmişdi. Heyvandarlıqla məşğul idi. Müqəddəs Məkkəyi-Mükərrəmi ziyarət etmişdi. Hacı Hüsənin Şirin bəy adlı oğlu vardı. Şirin bəy Məşhəd civarında dünyaya göz açmışdı. Yekəlib, yetman igid olandan sonra, tayfa-toluğunu (10 ailədən ibarət Babadünlü tayfasını) başına yığıb, Qarabağa üz tutmuşdu. İlk dəfə Ərdəşəvə və Vağazin torpaqlarında binələmişdi. Zorkeşişdə məskunlaşan qeyri-müsəlmanlar Şirin bəyin tayfasına korluq vermiş, malheyvanını otlağa buraxmamışdı.

"Tarixi-Safi" adlı əsərində yazır: "Bir tərəfdən qızılbaşlar, digər tərəfdən Hacısamliyənin kürdləri və qeyri türklər, eləcə də günəşin istisi, yolların çətinliyi, əyri-üyrülüüyü ruslara mane olduğu üçün qalaya gələ bilmədilər və batalyonu suya çatdırma bilməyib, dağıldılar. Bəziləri qətl olundu və bir hissəsi də əsir düşdü..." (Bax: Qarabağnamələr, 2-ci kitab, Bakı, "Yazıçı", 1991, səh.)

İbrahimxəlil xan hakimiyyətinin son dönəmində Qaraçorlu tayfasını, Hacısamli camaatını oğlu polkovnik Xanlar ağaya tapşırılmışdı. Qaraçorlu elini savaşa Xanlar ağa aparırdı.

Tarixçi Mir Mehdi Xəzani "Kitabi-tarixi-Qarabağ" adlı əsərində Xanlar ağanın Qaraçorlu elinə başçılıq etməyindən dəfələrlə bəhs etmişdir. Tarixçi yazır: "Xanlar ağa öz müqərribi və ixtiyarı olan Əhməd ağa ilə Qaraçorlu və Hacısamli kürdlərinin mahalına daxil olub..." Başqa bir yerdə yazır: "...Xanlar ağa dəxi öz ixtiyarında olan Hacısamli və Sultanlı xalqının atlı və piyadəsinin cəm edib..." (Bax: Qarabağnamələr, 2-ci kitab, Bakı, "Yazıçı", 1991, səh.)

1823-cü ildə Hacısamli camaatı: Vergiödəyənlər: 132 tüstü, ödəməyənlər: Sultan Əliməhəmməd bəy 1 tüstü, onun qohumları məaf 4 tüstü, rəiyyətləri qeyri-müsəlman 6 tüstü, kasıb 12 tüstü, molla 2 tüstü, çavuş və onbaşı 1 tüstü.

Hacısamli camaatının bir hissəsi Mehdiqulu xan Cavanşirə bağlı idi. Bu oba XIX yüzilin önündə, 1827-ci ildə 60 tüstüdən ibarət idi. Obada Rövşənin (Molla Şərif, Abbas, Tanrıverdi, Şahbaz), Hüseyinin (Haqverdi, Allahverdi, Xıdır, Hüseyinşah, Həsən), Bağırın (Xəlil, Cəlil, Mehdi), Əli bəyin (İmamqulu bəy, Vəli bəy, Bayram bəy). Xəlilin (Məmmədəmin, Tanrıverdi), Tərlanın (İman, Məmməd), Hacıxanın (Həsən, Fətəli), Cəfərin (Bayram, Süleyman),

Xudaverdinin (Tanrıverdi, Məmməd), Qələndər (Allahverdi, İmamverdi, Şahverdi) uşaqları dövrən keçirirdilər.

1827-ci ildə Hacısamli camaatının bir bölüyünün başçısı Həsən Qələndər oğlu idi. Onun yanında əslən Dilağardalı Məmmədqasım Xələf oğlu (1787-?), arvadı Nisə, oğlu Allahverdi və qızı Güllü ilə olurdu.

Hacısamli camaatı bir neçə tayfadan ibarət idi. Bu tayfalar: qasımuşağı, qarabayramlı, əhməduşağı, qaraçənli... Hacısamli camaatı Gəvənli, Babadünlü, Babadün, Qaraçənli-Alaqaya, Qaraçənli-Kümbəzli, Qasımuşağı (Kürdhacı), Əhməduşağı (Rəsullu), Namlı (Lələbağırılı), Qarabayramlı, Ərdəşəvə, Pircahan, Piçənis, Vağazin və Şəlvə adlı kəndlərdən ibarət idi. Qasımuşağı tayfası Kürdhacı, Şamkənd, Birinci Çorman, İkinci Çorman, Ələkçi, Bozdoğan, Piçənis, Bülövlük şenliklərini salmışdılar. Qarabayramlı tayfası Şəlvə, Qabaqtəpə-Daşlı, Kalafalıq-Daşlı, Canıbəyli, Narişlar, Vəlibəyli, Budaqdərə, İmanlar, Hacıxanlar, Qovuşuq, Dambulaq-Seyidlər, Kaha, Pircahan, Alpout, Qoşasu, Alıqulular kəndlərini yaratmışdılar. Əhməduşağı tayfası Hətəmlər, Muncuqlu-Rəsullu, Korbulaq, Taxtazavod yaşayış məntəqələrini bina etmişlər. Qaraçənli tayfası

rovla ailə qurmuşdu. Davud ağa adlı oğlu, Mariya xanım adlı qızı vardı. Davud ağa Həsən bəy oğlu 1864-cü ildə Tiflis şəhərində doğulmuşdu. Əhməd xan həm dini, həm də hökumət qaydası ilə onu varisiyə götürmüşdü. Şuşada yaşayırdı. Əhməd xanın ona ayırdığı mülkü idarə edirdi. Sonra Sankt-Peterburq şəhərinə köçdü. Milis praporşiki rütbəsi vardı. Davud ağa 14 yanvar 1890-cı ildə vəfat edib. Davud ağa Natalya Losifovna Boyko adlı xristian qızla evlənmişdi. Övladı olmadı. Mariya xanım Tiflis şəhərində dünyaya gəlmişdi. Böyüyəndən sonra xristianlığı qəbul edib (Mariya Aleksandrovna) polkovnik Fon-Kruzenşternlə həyat qurmuşdu. Hacıli camaatının torpaqlarının vergisini Natalya Boyko və Fon-Kruzenştern toplayırdı. Hacısamli mahalı XIX yüzildə Alxaslı, Vağazin, Kalafalıq, Bozğuney, Ağcayazı, Ardıclı, Nurəddin, Fərraş, Korbulaq, 1-ci Tığıq, 2-ci Tığıq, Qorçu, Zağaaltı, Oğuldərə, Qoşasu, Alpout, Bülövlük, Daşlı, Vəlibəyli, Narişlar, Hətəmlər, Kaha, Kürdhacı, Ərikli, Hacısamli, Piçənis, Xaçınyalı, Güləbird, Pircahan, Əliqulu, Qaraçənli, Təzəkənd, Ərdəşəvə, Haqnezər, Qozlu, Fingə, Bülöldüz, I İpək, Ayıbazarı, Hoçaz, Şamkənd, Köhnə Çorman, Bozdoğan, Ələkçi, Nağdalı, Şəlvə, Qovuşuq, Zorkeşiş (Hacıxanlar), Budaqdərə, İmanlar kəndlərini yaratdılar.

1905-1906-cı illərdə Hacısamli

Qorçu, Qarabəyli, Zağaaltı, Lələbağırılı, Ərikli, Güləbird və başqa yaşayış məntəqələrinin əsasını, ilk daşını qoydular. Babadünlü tayfası Bülöldüz, İpək şenliklərinin bünyadını qoydular.

XIX yüzildə Qarabağda oğruluq qoçaqlıq, qəhrəmanlıq sayılırdı. Qarətlə sonuclanan xanlıq savaşları bitmiş, silahlar yerə qoyulmuşdu. Dəliqanlılar özlərini yeni atıb-tutmaq, vurub-çapmaq meydanı olan qaraoğurluqda sınağırdılar. Bu dövəndə Hacısamli cavanları da qaraoğurluğa qurşanmışdılar. Ünlü şair Qasım bəy Zakir yazırdı:

Səfikürdi, Hacı Samli, Kolanı, Tutarlar, soyarlar daldə qalanı, Viran olsun görüm Doyrıbanasani, Evdə yatan yoxdu, qarışib papaq.

Hacısamli camaatının bir hissəsinin yiyəsi isə Xanlar ağa İbrahimxəlil xan oğlu Sarıcalı-Cavanşir idi. Xanlar ağa 1831-ci ildə varissiz vəfat etdiyindən camaat qardaşı Əhməd xana qaldı. Əhməd xanın oğul övladları hələ sağlığında tələf olduğundan qızı Bikiyə ağaya dövr edildi. Bikiyə ağa general-leytenant Həsən bəy Ağala-

camaatı ermənilərə qarşı qəhrəmanlıq göstərmişdi. Mir Möhsün Nəvvab yazır: "Başqa bir yerdə, yəni Hacısamli və Piçanlı kürdləri toplaşaraq Gorusun Xənəzək kəndinə hücum etdilər. Ermənilərin qabaqcadan gördükləri tədarüklərinin çox olmasına baxmayaraq, müsəlman kürdlərin bu qəfil hücumundan karıxaraq bilmədilər nə etsinlər. Müsəlman kürdlər onların çaşqınlığından istifadə edərək bir tərəfdən kəndin evlərinə od vurmağa başladılar. Beləliklə, onlar 20 evi yandırdılar. Evlərin alovu və müsəlman kürdlərin nərələri göylərə yüksəlirdi. Ermənilər bu hücumun qarşısında davam gətirə bilməyib qaçmağa başladılar. Beləliklə, Xənəzək kəndində 20 nəfər erməni öldürüldü. Müsəlmanlar əldə etdikləri qənimətləri özləri ilə kəndə gətirdilər". Hacısamli camaatı tarixən qoçaq, qəhrəman bir toplum olub.

Mənbə

Ənvər Çingizoğlu, Hacısamli camaatı, "Soy" dərgisi, Bakı, 2009. Ənvər Çingizoğlu. Qaraçorlu mahalı. "Soy" dərgisi, 1 (27), Bakı, 2009. səh.97-106.

- - Kurdistan Uyezd (Red Kurdistan, Kurdistan Autonomous Province), part of Azerbaijanian SSR from 1923 to 1929
- - autonomous territories of Azerbaijanian SSR
- - other territories of Azerbaijanian SSR
- - Armenian SSR

Sonda Şirin bəy camaatı başına toplayıb, zorkeşişliləri qovub-çıxarmışdı. Köməyə gələn Gəvənli tayfasına xeyli torpaq ayırmışdı. Nadir şah Qırılı-avşarın ölümündən sonra Şirin bəyin qohumu Qasım da uruğ-turuğunu toplayıb, Qaraçorlu mahalına gəlmişdi. Şirin bəy ona Kürdhacı torpağını tuş vermişdi. Qasımuşağından

Iraklı liderlerin Bağdat'ta ofis talebine Başkan Barzani'den şart!

Kurdistan Başkanı Mesut Barzani'nin Irak'ın başkenti Bağdat ve Necef'teki temasları sırasında Iraklı liderlerin Başkan Mesud Barzani'den Bağdat'ta bir ofis açmasını istediği belirtildi. Irak'ın başkenti Bağdat'ta siyasi liderlerle yoğun görüşmeler gerçekleştiren Başkan Mesud Barzani, Necef'te de Sairun Koalisyonu lideri Mukteda Sadr ile bir araya geldi.

Görüşmelerde Başkan Barzani'nin Erbil ile Bağdat

arasında bütçe sorununun yanı sıra 140'inci maddeyle ilgili sorunların en kısa zamanda çözülmesini istediği kaydedildi. Yerel kaynaklardan edinilen bilgilere göre, Bağdat'ı ziyaret eden Kurdistan başkanı Mesud Barzani Iraklı liderleri ziyaret etti. Ziyaret sırasında Iraklı liderlerin başkan Barzani'den Bağdat'ta ofis açması talep edildi. Erbil ile Bağdat arasındaki diğer sorunlarında görüşmeler sırasında masaya yatırıldığı ifade edildi. **Nerina Azad**

Hindistanlı firmalardan Kürdistan'a ekonomik açılım

Erbil Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Dara Celil Xeyat, önümüzdeki hafta 30 Hindistanlı üretici firmasının Kürdistan Bölgesi'ne gelerek bir dizi yatırım yapacağını söyledi. KDP.Info'ya konuşan Erbil Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Dara Celil Xeyat, "Bu hafta içerisinde 30 Hindistanlı firma bir dizi yatırım yapmak üzere Kürdistan Bölgesi'ne geliyor. Hindistanlı firmalar ile yapacakları yatırımlara ilişkin bir dizi görüşmelerimiz olacak" dedi.

Kürdistan'a gelmesi beklenen firmaların dünyaca tanınmış ve uluslararası düzeyde yatırımları olduğunu söyleyen Dara Celil Xeyat, "Hindistan birçok düzeyde

gelişkin bir ülke. Ülkemize yatırım yapmaları çok önemli" ifadelerini kullandı.

Erbil Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Dara Celil Xeyat, Hindistanlı firmaların, Kürdistan'daki ekonomik geleceği gördükleri için bölgeye yatırım yapmayı tercih ettiklerini sözlerine ekledi. Erbil Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Dara Celil Xeyat sözlerini şu şekilde sonlandırdı: "İŞİD savaşının son bulması ve ekonomik krizin aşılması ile birlikte dış ticaret hacminde artış yaşanıyor. Bağdat ile Kürdistan Bölgesi arasındaki sorunların çözülmesi ile birlikte yabancı sermayenin daha fazla Kürdistan'ı tercih edeceğini tahmin ediyorum."

Hindistan, 2016 tarihinde Kürdistan Bölgesi'nin başkenti Erbil'de başkonsolosluk açmıştı. **Nerina Azad**

ABD'den Rojava'da bir hamle daha... 400 Asker!

ABD'nin Batı Kürdistan (Rojava) ve Suriye'de IŞİD'e karşı mücadele müttefik güç olarak gördüğü Demokratik Suriye Güçleri'ne(DSG) destek amacıyla bölgeye 400 asker göndereceği bildirildi. ABD'nin kara kuvvetlerine bağlı seçkin Marenz birliklerinden 400 askerin Batı Kürdistan'a gönderileceği öne sürüldü. Suriye iç savaşından buyana ABD'nin ilk defa Marenz askerlerini bölgeye göndereceği bildiriliyor. Amerika'da yayın yapan Los Angeles Times Gazetesi'nde yer alan haber göre, ABD'nin Batı Kürdistan'a göndereceği askeri birlikler SDG'nin IŞİD'e karşı operasyonlarında top ve füze kullanımını konusunda destek olacak. Öte yandan ABD Savunma Bakanı Yardımcısı Eric Pahon, sözkonusu haberi reddederek, uluslararası koalisyonun bu şekilde bir talebinin olmadığını söyledi. **Nerina Azad**

Şii Parlamenter: Barzani'nin ziyareti Bağdat ile Erbil arasındaki sorunları çözecek

Irak Parlamentosu Şii Parlamenter Selim Şevki, Başkan Barzani'nin Bağdat ve Necef ziyaretlerinin 'kutsal' olarak tanımlayarak, bu ziyaret sayesinde Erbil ile Bağdat arasındaki dar boğazın aşılacağını ve sorunların çözüleceğini dile getirdi. BasNews'e konuşan Amar Hekim'in başkanlığındaki Hikmet Listesi Parlamenterleri Selim "Başkan Barzani'nin ziyareti Bağdat ile Erbil arasındaki tüm kargaşa ve dar boğaz aşılanacaktır. Sorunlar çözülecektir. Bu yüzden bu ziyaret, kutsal bir ziyarettir" dedi.

Selim Şevki görüşmelerde dile gelen konulara ilişkin ise şunları belirtti: "Benim edindiğim bilgilere göre merkezi hükümetin 140'inci madde ve ona bağlı alt başlıkların aktifleştirmesi için bir çaba var. Ayrıca Kerkük kentinin kentte

yaşayan bileşenler tarafından idare edilmesi için karar alındı."

Adil Abdlmehdi'nin Irak Genel Komutanı sıfatı ile Peşmerge Güç-

Şii Parlamenter Anayasa'ya göre Peşmerge Güçleri'nin Irak Savunma Bakanlığı'na bağlanması

leri'nin Kürdistan İdaresi Dışındaki Kürt Bölgeleri'ne dönmesi kararı vereceğini ileri sürdü. **BasNews**

Iraklı liderler Başkan Barzani'den ne istedi?

Irak'ın başkenti Bağdat ve Necef'teki temasları sırasında Iraklı liderlerin Başkan Mesud

Irak'ın başkenti Bağdat'ta siyasi liderlerle yoğun görüşmeler gerçekleştiren Başkan Mesud

maddeyle ilgili sorunların en kısa zamanda çözülmesini istediği kaydedildi.

Barzani'den Bağdat'ta bir ofis açmasını istediği belirtildi. K24'ün edindiği bilgiye göre, Iraklı liderlerle görüşmeleri sırasında Başkan Mesud Barzani'den Bağdat'ta ofis açması talep edildi.

Barzani, Necef'te de Sairun Koalisyonu lideri Mukteda Sadr ile bir araya geldi.

Görüşmelerde Başkan Barzani'nin Erbil ile Bağdat arasında bütçe sorununun yanı sıra 140'inci

Erbil ile Bağdat arasındaki diğer sorunların da görüşmeler sırasında masaya yatırıldığı ifade edildi. Perşembe günü Bağdat'ı ziyaret eden Başkan Barzani, Irak Başbakanı Adil Abdlmehdi, Irak Parlamentosu Başkanı Muhammed Halbusi, Irak Başbakan Yardımcısı Fuad Hüseyin, Fetih Koalisyonu lideri Hadi Amiri, Irak Eski Başbakanı Nuri Maliki ve Ata Grubu lideri Falih Feyyaz ile görüştü. Cuma günü ise, Sairun Hareketi lideri Mukteda Sadr, Irak Türkmen Cephesi Başkanı Erşad Salih, Irak eski Başbakanı Haydar Abadi, Arap Kongresi Başkanı Salih Mutlak, Hikmet Hareketi lideri Ammar El Hekim'le bir araya geldi. **Nerina Azad**

HDP'den Kürdistanlı partilere çağrı

HDP Eş Genel Başkanı Pervin Buldan, Kürdistanlı partilere çağrıda bulunarak, "Güç birliğinin dışında kalmak ağır bir vebaldir. O yüzden bence yol yakinken herkesin bu güç birliğinin içinde olması elzemdir" dedi.

Rûdaw'a konuşan Pervin Buldan, Türkiye'nin yanı sıra Ortadoğu'da özellikle dünyanın her yerinde Kürt halkının yaşadığı her türlü kazanma yönelik bir saldırı konsepti olduğunu belirterek, "Bu konsept karşısında Kürt halkının birlik ve beraberliği önemlidir" ifadelerini kullandı. Kürdistanlı partilerle toplantılar ve görüşmeler gerçekleştirdiklerini dile getiren Buldan şunları söyledi: Bu dönem açısından Kürdistan'dan bölgede ve burada kayyumların atandığı yerlerde ve bu kadar Kürt halkına yoğun saldırıların yaşandığı bir dönemde, Kürt halkının partiler

ayrı bile olsa, sonuçta bir araya gelmesi, ortak bir görüntü vermesi, bir güç birliğini ortaya çıkarması bizler için çok anlamlı ve önemlidir" "Sadece seçim çerçevesinde yaklaşmıyoruz" diyen HDP Eş Genel Başkanı şöyle devam etti:

"Elbette seçimler bunun bir gerekçesidir, bir vesilesidir. Ama bizim için esas olan, önemli olan geleceğe dair Kürt halkının ulusal birliği meselesidir. Çünkü çok yoğun saldırılar var Kürt halkına karşı. Sadece Türkiye'de değil Ortadoğu'da özellikle dünyanın her

yerinde Kürt halkının yaşadığı her türlü kazanma yönelik bir saldırı konsepti var. bu konsept karşısında Kürt halkının birlik ve beraberliği önemlidir. Biz genel olarak aslında çalışmalarımızı bu yönde yapıyoruz, bu anlamda sürdürüyoruz. Tabiki seçimler süreçlerin bir vesilesi olarak da önümüze çıkabiliyor. Bu anlamda da önümüzdeki günlerde bu görüşmelerin devam edeceğini belirtmek isterim"

Kürdistanlı partilere çağrıda bulunan sözlerine şunları ekledi: "Çağrımızı çok yaptık. En çok bu dönem birlik ve beraberliğe ihtiyaç var. Bu görüşmelerin dışında kalan herkesin bir kez daha düşünmesi gerektiğini özellikle belirtmek isterim. Bu güç birliğinin dışında kalmak ağır bir vebaldir. O yüzden bence yol yakinken herkesin bu güç birliğinin içinde olması elzemdir." **Nerina Azad**

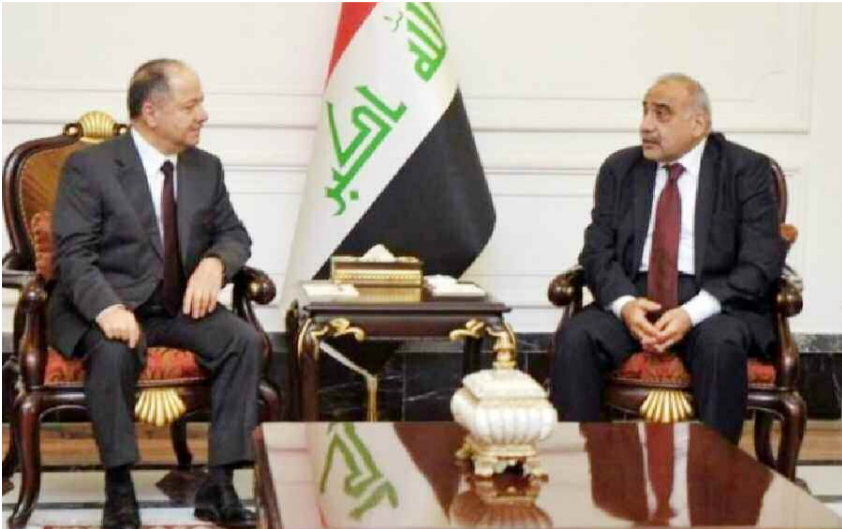
Bağdat'ta önemli gelişme... 2 Bakanlık daha Kürtlere verilecek!

Irak'ta yeni kabinenin sekiz ismi hala netleşmiş değil. Ancak Kürtler iki bakanlık daha almayı planlıyor. Abdlmehdi'nin yeni kabinesinin 22 bakanından 14'ü parlamentonun onayından geçmiş ve ardından yemin etmişti. Kulislere henüz belirlenemeyen 8 bakanlıktan ikisinin Kürtlere verileceği ve Kürt partilerin kendi aralarında anlaşığı konuşuluyor. Daha önce 2 bakanlık alan Kürdistan Demokrat Partisi'nin

(KDP) diğer 2 bakanlığı da almasına kesin gözüyle bakılıyor. Ancak hala Sunniler Savunma Bakanlığı, Şiiler de İçişleri Bakanlığı konusunda kendi aralarında anlaşmış değil. Mevcut durumda hala Savunma, İçişleri, Milli Eğitim, Planlama, Göç ve Mülteciler, Adalet, Kültür ve Yükseköğretim Bakanlıkları vekaleten yönetiliyor. Önceki kabinede de Göç ve Mülteciler ile Kültür Bakanlığı Kürtlere aitti. **Nerina Azad**

Çavdêrekî siyasî: Serdana Barzanî taktîkek siyasî bo xwe gehandina armancên bilind!

Serokê navenda çavê kurd a pêşxistina siyasî di analîzek de, derbarê serdana serok Barzanî ya analîzek baş li ser serdana serok Barzanî nekirine, tenê bo berjewendiya partiye ew nûçe

Iraqê de kir û li gor wî di wê serdanê de wek dagirkerekî danûstan li gel Iraqê hatiye kirin.

Çavdêrê siyasî û serokê navendî ya Çavê Kurd a Pêşxistina Siyasî di analîzek de Meşxel Kewlosî di malpera fermî ya heman navendê de belav kir û ragehand, çapemeniya kurd

veguhastine.

Meşxel Kewlosî ragehand, serdana serok Barzanî serdaneke siyasî bû û wek di mijarên hevdiînan de jî diyar dibe, çend pirsekî giring ên girêdayî Kurdistanê hatine gotûbêj kirin. Ew jî pêktên ku "Vegeza Pêşmerge bo navçeyên dagirkirî yên Kurdis-

tanê, herwaha meseleya bicîhanîna madeya 140 a destûra Iraqê ya mayînde."

Li gor heman çavdêrê siyasî di serdanê de "Iraq wek dagirkerekî danûstan li gel hatiye kirin. Ji bo wê jî daxwaza vegehandina axê lê hatiye kirin. Ji ber madeya 140 eger bê bicîh anîn, herî dawiyê de dê vegehandina Kerkûkê ya ser bi Kurdistanê ve dê bi dawî bibe.

Meşxel Kewlosî dibêje ew kesên ku rexne li wê yekê digrin ku Barzanî rêveberiya referandûma serxwebûnê Kurdistanê kir û naha wegeyaya Bexdayê, ji ruhê siyasete ténagehin. Ji ber siyaseta kirin ew e ku li kûderê berjewendî hebe dest bavêjiyê, ne ew e li kûderê berjewendî hebe tu bi hes-tan tevbigirî." Kewlosî serdana Barzanî ya Bexdayê wek taktîkek siyasî yê siyasete ve gehestina armancên bilind ên stratejîk pênease dike û radigehîne ku: "Bo xwe gehandina armancên bilind ne merce ku xwe bi yek taktîkekî ve girê bidî." **BasNews**

Mamostayek Zankoya Silêmaniyê: Serdana Serok Barzanî ya Bexdayê çarenivîssaz e!

Mamostayê Zankoya Silêmaniyê Profesorê cîgir Dr. Keywan Azad serdana serok Barzanî ya Bexdayê wek serdaneke siyasî ya giring û çarenivîssaz pênase kir û got di wê serdanê de Serok Barzanî dê peyama gelê kurd bigehîne kabîneya Adil Ebdulmehdî.

Dr. Keywan Azad ji BasNewsê re ragehad, serdana Serok Barzanî ya Bexdayê piştî ava bûna kabîneya Adil Ebdulmehdî serdaneke siyasî ya pir giring û çarenivîssaz e û dê destkevtên wê hebin. Ji ber "Destpêka qonaxê nû ya di navbera herêma Kurdistanê û Bexdayê ye." Herwaha got: "Dema ku referandûma serxwebûna Kurdistanê hat kirin, ne ji bo wê bû em rasterast serxwebûnê ragehînin, ji bo wê referandûm hate kirin ku di qonaxên pêşerojê de em bigehin armancên referandûmê bû."

Herwaha got: "Serok Barzanî yek ji kesayetên karizmatîk û mezin ê herêma Kurdistanê ye. Bê guman dema serdana Bexdayê

dike, peyama wê yekê dê bigehîne Iraqê ku kurd û pêkhatiya siyasî ya herêma Kurdistanê wek xwe maye, eger hikûmeta nû ya Iraqê ne hikûmeteke teknokrat be, yan daxwazên gelê kurd dabîn neke, em wek herêm hemû mafê rewya yê gelê kurd dê pêdeçûnê lê bikin û dê helwêstê me hebe."

Mamostayê zankoyê ragehand

naha payeya serokê herêma Kurdistanê hatiye cemidandin, lê "Serok Barzanî bi xwe kesayetek siyasî ya mezin û bi bandor a vî welatiye û piştî koça dawî ya Mam Celal, naha Barzanî kesayeta yekem a herêma Kurdistanê ye û hemû welatên Ewropayê Barzanî wek kesayetekî bi bandor a siyasî ya kurdan dizanin." **BasNews**

PDK: Me ji YNKê re gotiye yan serokê parlamentoyê yan jî cîgirekî serokê hikûmetê wergirin

Berpirsekî PDKê dibêje, me ji YNKê re gotiye di kabîneya nû ya hikûmetê de de du cîgirên serokê hikûmetê hebin, vêca yan posta serokatiya parla-

mentoyê wergirin yan jî cîgirekî serokê hikûmetê. Bilind Îsmail her wiha got, PDKê jî ji YNKê re gotibû ew dikarin posta serokatiya parlamentoyê werbigirin lê di kabîneya nû de de du cîgirên serokê hikûmetê hebin.

Wî berpirsê PDKê da zanîn, PDKê ji YNKê re gotiye hûn dikarin bi qasî giraniya xwe daxwaza postan bikin, ji ber ku partiyên din jî dixwazin beşdarî hikûmetê bibin. YNK yan lazim e serokatiya parlamentoyê werbigire yan jî cîgirekî serokê hikûmetê. Li gorî agahiyên wî berpirsê PDKê, Gorran razî bûye beşdarî hikûmetê bibe û got, lê li ser çawaniya beş-dariyê hîn biryar nedaye. Tiştekî normal e eger cîgirekî serokê hikûmetê bibe pişka Gorranê. Berpirsê liqa 16 ya PDKê ragihand, civîn û gotûbêjên pêkanîna hikûmetê dê vê heftiyê dest pê bikin. **BasNews**

Berhem Salih ji nişkewe çima serdana Îtalyayê kir?

Bê ku ti daxuyaniyek pêşwext û bangeşeyek çapemeniyê ya berfireh derbarê serdana serokkomarê Iraqê

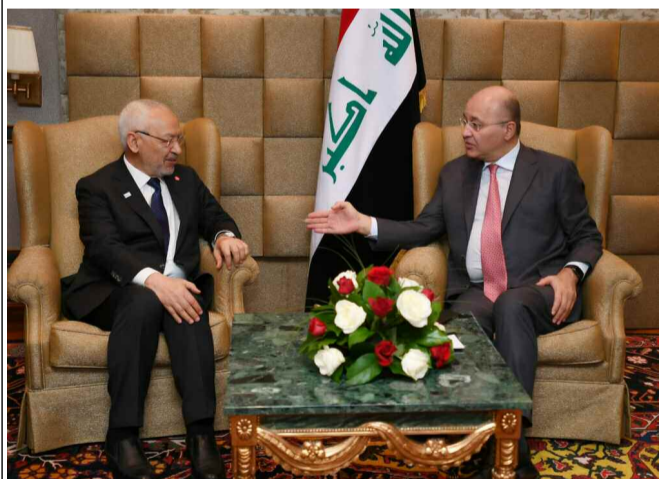

Berhem Salih de bê kirin, şeva borî ji nişkewe ber bi Îtalyayê ve çû. Ofîsa serokkomarê Iraqê ragehand ku Berhem Salih dixwaze beşdarî li kongreya bi navê "Dialoga naverastan" bike, lê di wê kongreyê de serokê ti welatekî beşdar nabe, tenê serokê Îtalyayê beşdar e, ew jî ji ber kongre li Îtalyayê pêktê beşdariyê dike.

Li gor zanyariyên BasNewsê Berhem Salih piştrast bû ku hemû rêveberên payebilind ên Iraqê dê pêşwaziyê li Serok Barzanî û şandeya li gel bikin û dê serdana wî jî bandoreke mezin bike. Herwaha ji ber ku Serok Barzanî naxwaze Berhem Salih pêşwazî li wî bike, ji ber wê jî bi awayek lezgin Bexdayê derket, ku bi ti awayekî vala dernekeve. Vê derbarê de parlementerê PDKê yê berê yê parlamentoya Iraqê Şaxewan Ebdula ji BasNewsê re ragehand: "Berhem Salih li gel Serok Barzanî ti giringiyek wî tineye. Ji ber li gel Serok Barzanî Berhem Salih ji bo wergirtina payeya serokkomariya Iraqê xeletiyek mezin kiriye, bûye sedemê parçebûna nav mala kurd û wisa kiriye ku xelkên din bi sivikî li îstîfaqê kurdan binêrin." **BasNews**

Serokomar peywendiyên di navbera Êraq û Tûnisê nixand

Serokkomarê Êraqê D. Berhem Salih li avahiya xwe ya li paytexta Îtalyayê pêşwazî li serokê tevgera Nehda ya Tûnisî Raşid Genoşî û hejmarek ji endamên parlamana a

Tûnisî kir. Her weha di hevdiînan de Genoşî pîrozbahî li D. Berhem kir ku wek serokkomar hate hilbijartin û hêviya serkeftina wê di erk de kir û piştî destnîşan li ser pêwîstiya bihêzkirinê tîkîklî û peywendiyên di navbera herdu welatan de kir ku di xuzmeta Gel de be. **PUKmedia**

Li Wanê oparesyonên girtinê dewam dike

Operasyonên qirkirina siyasî yê rejîma AKP'ê vê sibê li Wanê dewam kir. Li Wanê polîsan bi ser pîrozbahîya Roja Mamosteyan ku dewleta Tirk pîroz dike, bi ser mamosteyên zimanê Kurdî de girtin.

Di operasyonên qirkirina siyasî de, Rêveberên DÎSADERê Dîlber Akin, Mizgîn Fendîk, Naîm Ozden, Şeket Acar, Celal Sogûk, xebatkara rojnameya Yenî Yaşamê Şukran Erdem destgîr kirin. Li navçeya Çatakê jî Derhat Bartû, Ramazan Îtalh û Çeksdar Kiye û Xebatkara Meclîsa Ciwanan a HDP'ê Eylem Cengîz jî hatin destgîr kirin. Xebatkara rojnameya Ozgur Yaşam Mizgîn Fendîk jî di çarçoveya heman dosyayê de li Îzmîrê hate destgîr kirin. **PUKmedia**

mentoyê werbigirin yan jî cîgirekî serokê hikûmetê. Berpirsê liqa 16 ya PDKê Bilind Îsmail ji BasNewsê re got, di civîna YNK û PDKê de YNKê daxwaza postên serokatiya palamentoyê û cîgir-

Mesrûr Barzanî bo parlamenterê PKDê: Jiyana Pêşmerge û malbatên şehîdan xweş bikin

Şewirmendê Encûmena Asayîşa Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî ligel parlamenterên fraksiyon PDKê civiya û di wê civînê de daxwaz ji

distanê û ragihand ku, rêjeya zêde ya dengên PDKê dengvedana kar û bername û xelata xelkê ye bo bernamêyên siyasî, abûrî û civakî

wan kir ku xizmeta Pêşmerge û malbalên şehîdan bikin û jiyana wan xweş bikin.

Îro Çarşema 21.11.2018 Şiwêrmendê Encûmena Asayîşa Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî li gel fraksiyona PDKê ya li Parlamentoya Kurdistanê civiya û daxwaz ji parlamenterên PDKê kir ku li gor baweriyaya ku xelkê bi wan daye, tev bigerin.

Di civînê de Mesrûr Barzanî hev-dem li gel pêşkêşkirina pîrozbayiyan, çend şîret ji pêşkêşî parlamenteran kir û balkêşandê ser encamên herdû hilbijartinên Parlamentoya Iraqê û Parlamentoya Kur-

yên PDKê û got: "Ev yek ciyê serfiraziyê ye li cem me û piştê me bi vebaweriyaya han germ e."

Di berdewamiya gotinê xwe de Mesrûr Barzanî behsa erkên parlamenteran kir û ragihand ku erkên gelek giran li ser milê we ye, ji ber ku pêwîst e di vebaweriyaya parlamentoyê de pergalek were bicîhkirin ku xizmeta Kurdistanêke bihêz bike û got: "Mezintirîn soz ji rastgoyî ye."

Mesrûr Barzanî di beşeke din ji axaftinê xwe de behsa jiyana Pêşmerge û malbatên serfiraz ên şehîdan kir û anî ziman ku pêwîst e di vebaweriyaya zêdetir bo xweş û asûdeyîya jiyana Pêşmerge û der-

mankirina birînen malbatên şehîdan bikin û got: "Divê ev babeta han di ewleliyeta karên we debe, ev yek ne xêrîkirina lê belê jiber wê yekê ye ku Pêşmerge sedemê man û berde-wambûna gelê Kurdistanê ye û ev yek ji pirensîbeke mayinde ye."

Mesrûr Barzanî behsa rêbaza Barzanî kir ku lîbêrîrîn, hevûdu qebûlîkirin, yekdengî û bihevî jiyana aştîyane ye û tekez kir ku pêwîst e hûn nûnerê rastîn ên daxwaz û pêdî-viyên xelkê û bir û bawer bin.

Mesrûr Barzanî di beşeke din ji gotinê xwe de behsa erkên tevahiya aliyan kir û ragihand: "Em hemû bi hevî xwediye Kurdistanê ne. Pêwîst e hewl were dayîn bo jinavbirina çanda cudakirina welatiyan û desthilatê û divê karê me razîkirina xelkê be ne razîkirin filan û filan be."

Mesrûr Barzanî got: "PDK tevgerê cemawerî ye bo bidestxistina maf, jiyanê baş û xweşgozeranî bo gelê Kurdistanê."

Di wê civînê de herwiha Mesrûr Barzanî behsa dadweriyaya civakî kir û ragihand ku pêwîst e derfetên yek-san û hevbeş bo her kesî bêyî cudatî werin afirandin û lazîm e weke desthilata zagonsaziyê û çavdêrîkirina desthilata cîbicîhkar di tevahiya karên xwe de ligel tevahiya parlamenter hevahengî bikin jiber ku ew cihê ku tê de ne Parlamentoya hemû Kurdistanê ye û bi dengê xelkê Kurdistanê hatiye damezrandin û emanetek e li ser milê we. **KDP.info**

Serok Barzanî: Pêwîst e şaştîyên berê bê rastkirin

Serok Mesûd Barzanî ragihand, serdana wî bo Bexdayê gihandina peyamekê bo navxwe û derve ye û ew amade ne piştewaniyê li hikûmeta Adil Ebdilmehdî bikin.

Serok Barzanî piştî civîna ligel Serokê Hevpeymaniya Fetih Hadî Amirî li Bexdayê di konferanseke rojnamevanî a hevbeş de got: "Li vir hewl didin baweriyaya di navbera me de bihêz bikin û şaştîyên berê rast bikin. Pêwendiyê gelek baş dirust bikin ji bo berjew-endiya tevahiya Iraqê û bi taybet dirustkirina pêwendiyê gelekî baş di navbera Hewlêr û Bexdayê de." Li hemberê, Hadî Amirî got: "Hêvîdar in ev serdan bibe destpêkeke girîng ji bo pêwendiyên Hewlêr û Bexdayê û hemû pirsgrîk bi biratî bêne çareser kirin. Em riya in li ser peydakirina jiyanê baştir ji tevahiya Iraqîyan re."

Serokê Hevpeymaniya Fetih got jî: "Hêvîdar in Iraqêkî bihêz durist bibe û hevbeşîya rasteqîne di navbera tevahiya pêkhatiyên Iraqê pêk were."

Amirî tekez kir jî, çawa di dema bûrî de rûbirûyî terorê bûn, bi heman awayî bi hev re şerê gendeliyê bikin û Iraq bikare di dahatû de xizmetguzariyê pêşkêşî tevahiya Iraqîyan bike." **KDP.info**

Hunermendê navdar Brader Musikî destana Barzaniyê nemir amade kiriye

Brader Mûsikî ji eşîra Pencîna jî bavîkê Mûsikî ye. Loma paşnavê xwe Mûsikî ye. Ew sala 1958an li gundê Mûsikî bi ser Mêrdînê ve hatiye dinyaye.

Bavê wî dengbêj bû. Perwerdeya xwe ya civakî u stranbêjî li civata bavê xwe pêk hatîye.

Li Yatili Bölge Okulu 8 salan û li kolêja Wanê jî 4 sala xwendîye. Li bajarê Wanê jiber stranê Kurdî 3,5 li zindanê ma ye. Sala 1979an ji Wanê surgunî Konya bû. Sala 1980 ji Konya jî surgunê bajarê Çankiri yê bû ye. Dibistan ne qedandîye.

Çendsalan xwe veşartîye, lê bê çare maye û derketîye derveyî welatê xwe.

Serê 32 salan in, tevî zarokên xwe li Hollanda dijî.

Piştî qedexeya 18 salan ji hemwelatîya Turkiyê hate derkirin û rê jêre vebû kû here welat.

Bi sedan konsert li welat da ye. Piştî 18 salan cara yekem hat li Mêrdînê konsertek mezin da. Ev çend sal e niştê bajaran Hewlêrê paytexta Kurdistanê ye...

Dilgeşî, lê herweha afirandina Muzika Kurdî lipêş te astengî û alozî jî derxistin?

Astengî jibo muzika Kurdî, ne kêmfî astengiyên siyasî ne.

Jenerasyona me bi muzikê û stranan, gelek xizmet ji şiyarbûna gel re kirîye û gelek car ji siyasîyê bi hêzî û leztir bû ye. Loma dewleta dagirker herdem astengî derxistîye. Girtin, lêdan,

zindan û kuştin...

Wekî din jiber bê dewetbûna me bazarek me, markêtek me ya hunere tune. Loma çerxa aborî û ragihandin û danasînê û

girîngiya hunerê ya maddî û manewî na zivîre. Çerxa ku bi zorê em di zivîrînin jî, diran jikestî û zingar û xurde ye li gorî çerxa cihanî ya hunerî.

Nav û stîla te ya muzikê li her aliye Kurdistanê tê hezkirin, pêşwazî kirin. Ev yek çî hestê dide te?

Dema meriv karek bike û cîyê xwe bigire, helbet dil û wijdan aram dibe. Sala 2000an dema ez çûm rojava, min di dilê xwe da pejiwand ku, ez êdî bi rastî hunermend im.

Sala 2004an dema vegeriyam Bakur, min fam kir ku, ez hunermendek di asta bilind de me û netewî me.

2005 dema hatim Kurdistanê

Azad hestên min mîna biharê, kulîlk dan. Ê min strana Kurdistanê azad çekir.

Bîranînek te, ku tu jibîr nake, di jiyana te ya muzikê de

heye û çî ye?

Gelek bîranînen xweş û nexweş hene. Lê ya ku, ez pir jê hez dikim ev e ku, dema çerçiyek hate gunde me û min pêlava xwe bi tûtûkê guhert li gel wî etarî. Êdî amûreke min hebû. Kêf kêfa min bû. Wê salê min dest bi dibistana sereta kir.

Ast a muzika Kurdî bi xwe, tu çawa dinixîne?

Muzika me derya ye.

Lê di warê akademîk û lîkolîn û pêşdestinî em li pey muzîka xwe ne. Em ji mîrasa bav û kalan dixwin û gelek car bi destê nezan û popilîstan çarçûr dikin. Sederma vê rewşê ya mezin bê derfetî ye. Dewleta me tune ye. Dewlemendên me jî, tenê guhdar dikin.

Di budçeya xwe de cî nadin hunera xwe wek dewlemendên cîhanê. Ev çend sal in, min album çênêkirîye. Têra 3-4 album stranên nû hene. Min destanek li ser MEŞA BARZANÎ çêkirîye. Nêzî bist hunermendê de cîh digirin. 22 deqîye ye, lê nikarim. Dîtirsim bîrim û wînda biçe. Destana DILBERA HEWLÊRÊ 29 deqîqe ye. Ma bahsa kîjanê bikim û kîjanê nekim. Gelek hunermendên me bi vî rengî ne. Tevlî vê rewşê jî, em li ser piyanê û berhemdar in. Lê asta me nizm e.

Ji derveyî muzikê karên te yên şewekarî, sinema hene. Balansa dinav wan de tu çawa di hêlsîngî ne?

Şewekarîya min wek hobî di meşe. Min gelek tablo hene. Dema zarokbûm min axa hûr bi destê xwe şahîk dikir û bi pêftiyên xwe şekil çê dikir. Niha derfet cûda ne. Lê wek min got ez amator im.

Sînemaya jî, herwisa. Piştî karê muzikê ye ji bo min. Ji sala 1996an û vir de, di nava karê sinemayê de me li gel Hollandiyan. Carnan jî, li gel Kurdan jî kar dikim. Karê min yê dawîn filmê ZAGROS bû, ku gelek xelat girtin e û li festîvala Duhokê jî, xelat wergirt.

Ev hunermendiya pîralî ligel te - di wan waran de, kîjan pêwîstî bi zêdetir piştgirî, hewldan û heta zêdetir pêşxistinê heye?

Em mîletek bindest û

perçekirî e. Hemî şewe piştgirî dixwaze. Lê muzik û şewekarî heya cîyekî dikare di rûnê xwe de bi qije û xwe bimeşîn e. Lê sînemaya ne wisaye. Karekî kollektîv e. Bê alîkarî tu dikare tenê çirokê binivîse. Jê pê ve alîkariya maddî û manewî pêwîst e.

Nebûna dewlet a Kurdistanê -çi bandorê li huner a Kurdî dibe?

Dema mîletek bê dewlet be, wek sêwîyê ber dîwara ye. Na wele, tu jî dikare bêje: wek erebeya dewara ye, kû herçar lastîk teqîya bin û bi zehmetî birêve diçe. Îcar hesab li ba te ye, ku wê bê dewletbûna me, çi bandorê li kar û xebata me dibe.

Xebatên, projeyên te yên niha û di pêşeroja nêzik de çî ne?

Ev demek dirêj e ji dervî xebatên min, ez û Samî Ergoşî me dikana strana vekirîye (henek lo:)-)

Samî çend stran amadekirin û min jî xwendin e. Yek ji wan bi navê PÊK e. Gotinê kekê min Samî danîye. Awaz min danîye. Gotin û awaz hevûdu xweş qefaltîye. Me video jî girtin e. Beriya serê salê gerek liser medya em dê bibînin.

Xebate min acustîk li gel Hollandiyan heye. Albumek bi deng û tembûrê ye. Ê wê li hemî cîhanê belav bibe, li ser destê Grup THE Projeyek heye, dixwazim li gel The Ex li Hewler festîvalek navneteweyî em çêbikin. **avestakurd.net**

Sedir: Serdana Barzanî girîng û dîrokî ye

Serok Barzanî li bajarê Nece- Mesûd Barzanî gihîşt bajarê fê li gel Serokê Rewta Sedir Necefê û bi germî ji aliyê Muqte-

Muqteda Sedir civiya û di wê hevdîtinê de Sedir ragihand ku serdana Serok Barzanî girîng û dîrokî ye. Îro Îna 23.11.2018 Serok

da Sedir Serokê Rewta Sedir ve hate pêşwazî kirin. Di civînê de ku Mesrûr Barzanî Şewirmendê Encûmena Asayîşa Herêma Kurdistanê û

Azad Berwarî Endamê Mekteba Siyasî ya PDK şanda li gel Serok Barzanî bûn. Di destpêkê de Serokê Rewta Sedir xweşhaliya xwe bi serdana Serok Barzanî ragihand û bi serdanekî girîng û dîrokî wesif kir û ragihand ku serdan bûye cihê xweşhaliya hemû aliyên siyasiyên Iraqê û bi destpêkeke girîng û arasteyekî nû û erênî ji bo proseya siyasiya Iraqê û rêgirtina dûbarebûna şaşiyên û binyadnana hikûmeta nû dizanin.

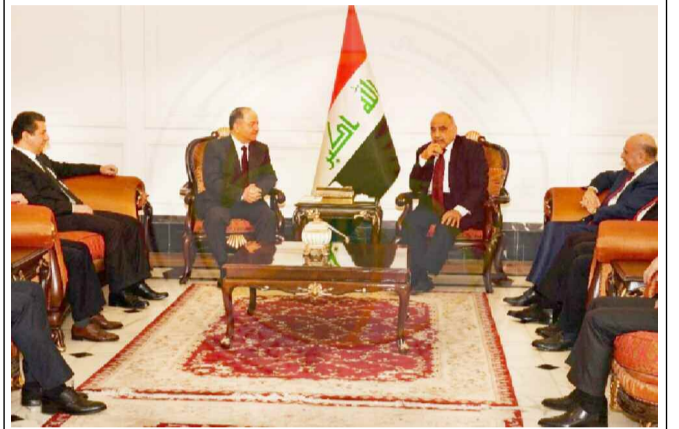
Di civînê de her dû alî wê yekê dûpat kirin ku derfetekî nû li peywendiyên di navbera Hewlêr û Bexda hatiye holê û pêwîste kar li ser avakirina bawerî û çareserkirina kêşeyan û şeraketa rasteqîne bê kirin. Tekez jî li berdewamiya peywendiyên û kûrtkirina bawerî û palpiştîkirina hikûmeta nû ya Iraqê kirin. **KDP.info**

Serok Barzanî: Bo çareser kirina temamê pirs-girêkan emê alîkarê Adil Ebdulmehdî bin!

Serok Barzanî û serokwezîrê Iraqê civîneke çape-meniye pêkanîn.

Di civîna çapemeniyê de destpêkê serokwezîrê Iraqê Adil Ebdulmehdî axiftina xwe kir û ragehand: "Me pêşwazî li rêber û kesayetiyek mezin kir, ku hevîne rêz girtinê hemû aliyekê ye." Herwaha keyfxweşiya xwe ya derbarê serdana Serok Barzanî de diyar kir û got, hevî-darim hevdîtinên waha di navbera Hewlêr û Bexdayê de berdewam bin.

Adil Ebdulmehdî got: "Ez dixwazim em wek Ebu

Mesrûr û Ebu Haşim navê yek bînin ku ev yek belgeye li ser dostaiyê kevin û xwedî rola diyar bûye di hilweşandina dîktatoriye de û Kak Mesûd, Serokê herêma Kurdistanê ye û kesek diyar e di bûyerên siyasi yên navçeyê me de." Herwaha Serok Barzanî jî ragehand, peywendiyên me li gel Dr. Adil Ebdulmehdî peywendiyê kevnê û di demên giran de baweriyê di navbera me de her maye. Herwaha got: "Ebu Haşim (Adil Ebdulmehdî) xwedî roleke mezinbû di Iraq a nû û darijandina destûra Iraqê de. Dema ku dê hatiba erkdar kirin bo pêkanîna hikûmetê min telefon bo wî vekir û min piştevaniya xwe bo wî ragehand."

Serok Barzanî di axaftina xwe de amaje bi gotinên pêşiyên kir û ragehand: "Pirs ji hekîmekî kirine keyfa te ji birayê te tê yan hevalê te? Hekîm jî bersiv daye û gotiye birayê min. Eger hevalê min be! Adil Ebdulmehdî jî bira û hevalê min e." Barzanî got: "Naha ez bi temamî piştevaniya xwe bo bira û hevalê xwe Adil Ebdulmehdî diyar dikim û di pêşerojê de jî emê berdewam bin û alîkariya zêdetir emê ji hev re bikin, bo ku ev peywendiyê ber bi pêş ve em bibin û temamê pirs-girêkan çareser bikin." Herwaha Serok Barzanî spasiya wê pêşwaziya germ kir û hevîya serkeftinê bo Adil Ebdulmehdî xwest. **BasNews**

Oldarên Rojavayê Kurdistanê gefên Tirkîyê red dikin

Ji bo çareserkirina kirîza Sûriyê bi awayekî aştiyane û ji bo jiyaneke hevbeş, zanyarên olî li Cizîrê dîdarek lidar xistin. Di dîdarê de oldarên Mislîman, Xiristyan û Êzîdî jî beşdar bûn.

Ji ber rewşa hestiyar ya ku dever tê re derbas dibe û bi taybetî destdirêjahiya Tirikyê di herêmên Bakurê Sûriyê de, zanyarên olî yê Cizîrê dîdarek li bajarê Amûdê lidar xistin. Kesên beşdar ji bo çareserkirina kirîza Sûriyê doza gîftûgoyê bi awayekî aştiyane kirin û destdirêjahiya Tirikyê di kirîza Sûriyê de şermezar kirin, herwiha tekezî li ser jiyana hevbeş kirin.

Serokê Encûmena Olî li Bakur û Rojhelatê Sûriyê Mihemed Qadirî ji K24ê re got: "Em dixwazin bêjin çî çareseriyek bi aliyê aşî, hevdîtin û nêzîkbûnê bi dewleta Sûriyê re em pê re ne. Em dixwazin bibêjin jî, çî êrîş û dagîrkirin li ser me çê bibin, em li dijî wê ne û em wê şermezar dikin. Em dibêjin bila dewleta Tirikyê

vegerin aqil û mirovatiya xwe. Heger ew dawa edaletê dikin wek navê xwe, bila edaletê bikin."

Ji aliyê xwe ve, Keşeyê Kenîseyê Marisyê El-Hekîm Mîx-

Xiristyan kî ne û ev rewş dihêle yekîti çê bibe û yekîti jî hêz e."

Beşdarên tekezî li ser pêwîstiya hevdîtinên bi vî rengî li Rojavayê Kurdistanê kirin ku bibe

aîl Yaqûb ji K24ê re got: "Hevdîtinê me her tim me baştir bi hevdu dide naskirin û xelkê me jî bi hevdu dide naskirin, ev yek dihêle ku em bi hev re rast bin. Xelkê me yê Xiristyan ji Mislîmanan hez dikin, ji ber dizanin Misilman kî ne û herwiha Misilmanî jî ji Xiristiyaniyan hez dikin, ji ber dizanin

nemûne ji tevahiya Sûriyê re bo rêgirtina li ber grûpên radîkal ku bi navê olê li Sûriyê şer dikin. Di dîdarê de, zanyaran bang li Hikûmeta Tirikyê kir ku bi çavên cîrantiyê li Bakurê Sûriyê binere û vegere armanca xwe bi pêkanîna dad û gêşepêdanê ya ku AKPê pê bang dike. **kurdistan24.net**

Tirkiye ji danîna xalên çavdêriyê li ser sînorê Rojava nîgeran e

Wezîrê Berevaniya Tirikyê Hulûsî Akar ragihand, wan nîgeraniya xwe ji danîna xalên çavdêriyê di navbera Rojavayê Kurdistanê û Tirikyê ji aliyê

Amerîka ve, ji rayedarên Amerîkî re ragihandine.

Biryar e Amerîka li ser sînorê navbera Rojavayê Kurdistanê û Tirikyê bi taybet li rojhilatê Ferêt, xalên çavdêriyê dayne û pêşiya êrîşên Tirikyê li ser Rojava û YPG/HSDê bigire. Wezîrê Berevaniya Tirikyê Hulûsî Akar ragihand, danîna xalên çavdêriyê ji aliyê Amerîka ve dê rewşa aloz ya wê deverê zêdetir aloz bike, ji ber wê jî ew karê Amerîka karekî baş nîne.

Hulûsî Akar her wiha da zanîn ku wan nîgeraniya xwe ji rayedarên Amerîkî re ragihandine û ji wan re gotine, ew karê ku ew dikin tê wateya "parastina terorîstan" ji ber wê jî daxwaz dikin demildest dest ji vê yekê berdin. **BasNews**

Civata Şingalê: Bexdayê ti budceyek bo Şingalê cuda nekiriye!

Endameke civata qeza Şingalê diyar kir: "Hikûmeta Iraqê budceya sala 2019ê de jî Şingal piştguh kiriye û ti budceyek taybet bo ava kirina Şingalê cuda nekiriye." Endamê Civata qeza Şingalê Xeyrî Zîban ji BasNewsê re ragehand: "Şandeyeke îdareya rewa ya Şingalê bo çareser kirina pirs-girêkên Şingalê dê biçe Bexdayê. Naha amadekariyên çûna wê şandeya îdareya Şingalê tînin kirin. Ji ber hikûmeta Iraqê di budceya sala 2019ê de ti budce û pare bo Şingalê cuda nekiriye.

Heta naha jî ji ber nebûna xizmetê xelkê Şingalê wek pêwîst nekariye wegerin. Pêwîste bo hikûmeta Iraqê rewşa Şingalê bê rawe kirin û pêşçav nîşan bidin, ku pare û budce bo xizmeta ji Şingalê re bê cuda kirin. Ji ber pêwîste budce li gor rêjeya rûniştvanên deverê bê belav kirin." Herwaha got: "Em hemû tevgerekê dê bikin ku Şingal bêpar nemîne ji budceya Iraqê. Pêwîste li gor rêjeya rûniştvanên Şingalê budce ji Şingalê re bê cuda kirin ku avadaniya li deverê destpê bike." **BasNews**

Grubên tund ên Sûriyê dest li ser milkên Mesîhiyan de digrin!

Grubên tund ên Sûriyê dest li ser milkên mesîhiyên parêzgeha Idlibê de digrin.

Çalakvanên Sûriyê di torên civakî de belgeyek belav kirin, ku îspat dikin "Desteya Tehrîr Şam" a ser bi opozîsyona Sûriyê daxwaz ji mesîhiyên Idlibê kirine ku malên xwe vala bikin û radestî wan bikin.

Desteya Tehrîr Şam ku xwe wek opozîsyona Sûriyê pênase dike û ji gelek grubên tund pêkhatiye, ji mesîhiyan re ragehandiye, heta dawiya vê mehê moleta wan heye ku xanî û milkên xwe radestî grubên tund bikin, eger na dê rastî cezayan bînin û mal û milkên wan jî dê hemû ji wan bînin standin. **BasNews**

Kerkûk - Li ser rêya Silêmaniyê efserekî Iraqî hat kuştin

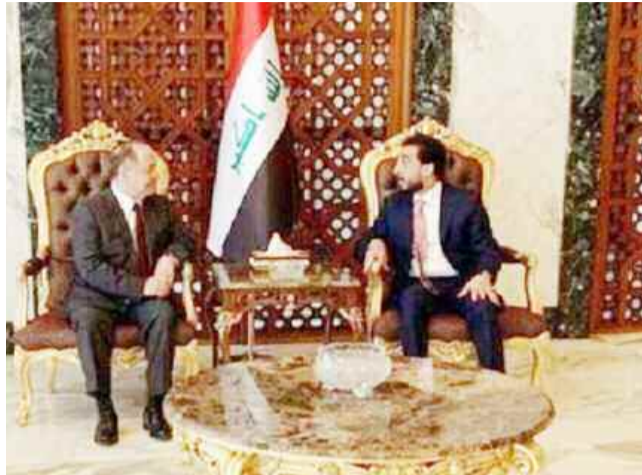

Li ser rêya bajarên Kerkûk û Silêmaniyê, efserekî Iraqî rastî êrîşa çekdarî hat û hat kuştin. Şeva borî li ser rêya Kerkûk-Silêmaniyê û li devera Kanî Şeytan, otomobilek rastî êrîşa çekdarî hat. Di encama wê êrîşê de 3 kesên ku di nav otomobile de bûn, birîndar bûn.

Li gorî agahiyên K24, yek ji wan kesan can da û birîndarên din jî birin nexweşxaneyê bajarokê Çemçemal. Hat gotin, ew her sê kes xelkê Kerkûkê bûne, yê ku hatiye kuştin jî efserekî polîs û kesekî turkmenê şîe bûye, navê wî jî Felah Hesên bûye. **BasNews**

Serok Barzanî û serokê Parlamentoya Iraqê pêwendiyên Hewlêr û Bexdayê gotûbêj kirin

Serok Mesûd Barzanî di çarçoveya hevdîtinên xwe de ligel berpîrsên Iraqê, ligel Serokê Parlamentoya Iraqê

Mihemed Helbusî jî civiya. Îro 22.11.2018 Serok Barzanî çû Bexdayê û danê êvarî ligel Serokê Parlamentoya Iraqê Mihemed Helbusî civiya.

Di wê hevdîtinê de pîrsgirêkên di navbera Hewlêr û Bexdayê hatin gotûbêj kirin. Herwiha herdu aliyên tekez kir ku pêwîst e pêwendiyên di navbera Hewlêr û Bexdayê de bihêztir bibin. Serok Barzanî herwiha îro li Bexdayê ligel Serokwezîrê Iraqê Adil Ebdulmehdî û Serokê Hevpeymanîya Fetih Hadî Amîrî û Siyasetmedarê Iraqê Falih Feyaz civiya.

KDP.info

Serdana Cenabê Serok dê bandoreke mezin bike

Serdana Cenabê Serok dê bandoreke mezin bike Wezîrê Darayî yê Iraqê û Cîgirê Serokwezîrê Iraqê bo Karûbarên Aborî Dr. Fuad Husên derbarê serdana Serok Barzanî bo Bexdayê û civînên wî de diyar kir: "Hatina Cenabê Serok nîşaneyêke siyasî ya giring e ji bo peywendiyên Herêma Kurdistanê û Iraqê."

Dr. Fuad Husên ji Rûdawê re ragihand: "Serdana Cenabê Serok dê bandoreke mezin bike, ji ber ku bû

demeke dirêj nehatiye Bexdayê, hatina wî nîşaneyêke siyasî ya giring e ji bo peywendiyên Herêma Kurdistanê û Iraqê. Herwiha piştgiriyeke mezin e ji bo hikûmeta nû ya Iraqê ya bi serokatiya Adil Ebdulmehdî."

Li ser civînên Serok Barzanî, Fuad Husên diyar kir: "Ew dê li gel serokwezîr, şanda hikûmeta federalî û piraniya serkirdeyên Iraqê yê li Bexdayê bicive. Ajendaya serdanê jî peywendiya wî bi navbera Herêma Kurdistanê û hikûmeta federal û peywendiyên navbera Partiya Demokrat a Kurdistanê û hêzên siyasî yê li Iraqê re heye."

Wezîrê Darayî yê Iraqê Fuad Husên eşkere kir: "Adil Ebdulmehdî bi serdana Cenabê Serok kêfxweş e û çend roj in agahdarê serdanê ye. Lewma li benda roja pêncşemê 22-11-2018an e, daku li cihê karê xwe pêşwaziya Cenabê Serok bike."

Fuad Husên li ser mijara pişka Herêma Kurdistanê di budceya Iraqê ya sala 2019an de eşkere kir: "Çend civîn li gel nûneran û şanda Hikûmeta Herêma Kurdistanê li ser darayî hatine kirin. Ew bi çend pêşniyaran hatin û me hemû pêşniyarên wan wergirtine, li gor texmîna min yek ji wan pêşniyaran dê bibe beşeke ji budceya Iraqê."

Husên got: "Mijara darayî, peywendiya wê bi navbera Herêma Kurdistanê û Iraqê re heye. Wisa dibînim ku peywendiyên herdu aliyên ber bi pêşve diçin. Serdana Cenabê Serok delîlê wê pêşveçûnê ye." rojevakurd.com

Hevdîtinên Serok Barzanî di 2 yem roja serdana xwe li Bexdayê

Di dûyemîn roja serdana Serok Barzanî ya ji bo bajarê Bexda, roja îne 23.11.2018 Serok Mesûd Barzanî li gel şandekî bilind ku ji birêz Mesrur Barzanî Şewirmendê Encûmena Asayîşa Herêma Kurdistanê û Azad Berwarî Endamê Mekteba Siyasî ya PDK û Serokê Fraksiyona PDK li Bexda û ji hejmarek ji Wezîr û berpîrs û şewirmendên Partiya Demokrata Kurdistanê pêkhatibûn, li gel hejmarek ji kesayetî û aliyên siyasîyên Iraqê civiya.

Berî nîvroja roja îne 23.11.2018 Serok Barzanî û şanda li gel pêşwaziya birêz Hesên Elewî ronakbîr û nivîskarê Iraqî kir. Li hevdîtinê de girîngiya serdana Serok Barzanî ya bajarê Bexda guftûgo kirin.

Piştî wê hevdîtinê, Serok Barzanî û şanda li gel bi Endamên Lijneya Tensîqiya aliyên Turkmeniyên li Encûmena Nûnerên Iraqê civiya. Li

xweşguzeraniya ewlewiyeta karên hikumetê bê. Bi pêwîst jî zanîn hikumeta nû ya Iraqê bi derfetekî nû

Iraqê, bi derfetekî nû ya ji bo çareserkirina kêşeyan da zanîn û hevkarîya di navbera aliyên û dîbare

ji bo çareserkirina kêşeyan li çarçeweya destûr da bê danîn.

nekirina şaşiyên berê û çareseriya bingehîna qeyranan kirin.

Di dirêjahiya hevdîtinê de li bajarê Bexda, Serok Barzanî û şanda pê re li gel Kutleya Wetenî Iraqî civiya.

Di vê hevdîtinê de tekez li ser karê hevbeş ya hemû aliyek kirin. Ji bo binyatnana şeraket û nehiştina giriftên Herêm û Bexda û destpêka nû ya proseya siyasî ku niyazpakî têda bê. Amadebûyên civînê rola Serok Barzanî li qonaxa paşarojê de bi rolekî yek alîker da zanîn.

Wêstgeha dawî ya serdana Serok Barzanî û şanda pê re li bajarê Bexda, hevdîtin û civînên li gel Seyîd Emar Hekîm Serokê Rewta Hîkme û hejmarek ji serkirdeyên wê rewte bû.

Li vê hevdîtinê de serdana Serok Barzanî ya Bexda bi girîng û watedar ya hemû aliyek wesif kir, civînê de tekez li wê yekê kir ku li qonaxa pêş da bi hewla hevbeşî ya hemû aliyek yarmetiya hikumeta nû ya Iraqê bê dayîn û niyazpakî û îradeya ciddî ji bo wê mebestê hebê.

Baştirkirina jiyana xelk û binbirkirina terorê û rewşa siyasîya Iraqê û

vê hevdîtinê de rewşa siyasîya Iraqê û rewşa parêzgehên Kerkuk û Nînowa guftûgo kirin, ronahî xistin li ser rêyên çareserkirina kêşeyên wan dû parêzgehan û pêwîstî bi kûrtkirina pêkvejiyanê û li peywendiyên dirokî û karê hevbeş kirin.

Her wiha tekez li wê yekê kirin ku pêwîste rêkheftin û karê hevbeş li navbera fraksiyonên her du aliyên li Parlemenê da hebê. Di derbarê rewşa Kerkukê jî wê yekê dupat kir ku pêwîste rewş bikevê ser rêyekî dirust û kêşeyên Kerkuk bi baladestîya pêkhatêk li ser pêkhatên din çareser nabê. Belku pêwîstî bi tewa-fuqa di navbera aliyên heye, ji ber ku pêkhatên li Kerkukê çarenûseke hevbeş heye û xelkê Kerkuk divê biryar li çarenûsa xwe bidin.

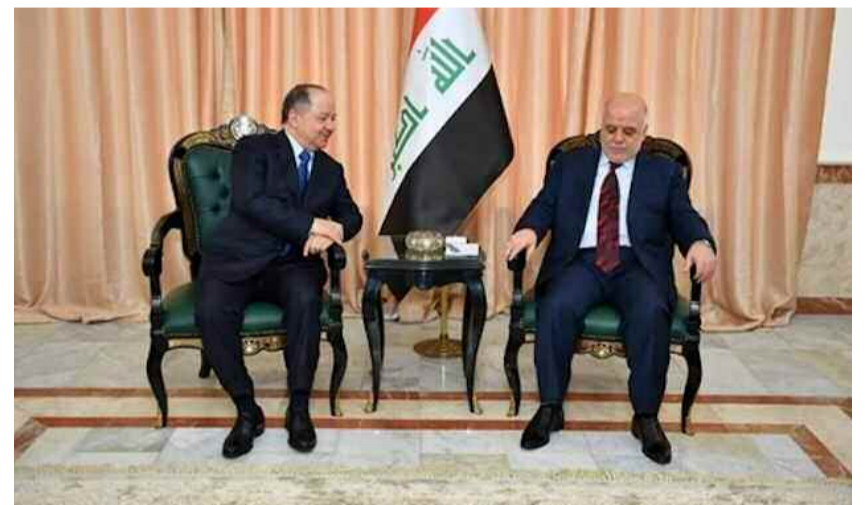
Her di vê hevdîtinê de her du alî hevrebûn ku bi navê nehiştina terorê pêwîste kar ji bo nehiştina sedemên serhildana terorê bikin.

Di dirêjahiya hevdîtinên Serok Barzanî û şanda li gel bi Heyder Ebadî Serokê Kutleya Nesir û endamên wê kutleyê civiya.

Di kombûnê da serdana Serok Barzanî ya Bexda bi destpêka xêrê ji bo proseya siyasî da zanîn û tekez jî li ser pabendbûna bi şeraketê kirin. Her wiha tekez li wê yekê kirin ku pêwîste jiyana xelkê û dabînkirina

Paşê Serok Barzanî û şanda li gel bi Saleh Mutleg û Endamên Kutleya Cebheya Iraqî ya ji bo Hîwara Wetenî civiya.

Di civînê da Serokê Kutleya Cebheya Iraqî ya ji bo Hîwara Wetenî pesnê rola Serok Barzanî ya li proseya siyasîya Iraqê û navçeyê kirin û

ragihandin her cîhek ku Serok Barzanî rû têda bike xêr û bereket jî rû tê de dike. Her wiha spasî Serok Barzanî û Herêma Kurdistanê kir ji bo hewandina sedan hezar koçber û lêqewimiyên Iraqî.

Di vê hevdîtinê de serdana Serok Barzanî ya Bexda û Hikumeta nû ya

navçeyê mijareke wê hevdîtinê bû.

Di dawîya wê hevdîtinê de, Serok Barzanî dawî bi serdana xwe ya bajarê Bexda anî û bi mebesta hevdîtinê li gel Seyîd Muqteda Sedir, li rêya Firokxaneya Navdewletîya Bexda ve berev bajarê Necefa Eşref birêket.

KDP.info

Efrîn; Binpêkirina mafên mirovan Berdewme

Li Efrîna dagîrkirî, binpêkirina maf û azadî berferhtir dibe. Wek hemû rojekê nûçeyên cur bi cur ji herêma Efrînê ya ku ji aliyê artêşa Tirkîyê û çekdarên ser bi opozisyona Sûrî ku girêdayî Tirkîyê ne maf û azadiya gelê kurd tê binpêkirin. Jêderên agahdar ji rewşa Efrînê didin xuyakirin ku rewşa xelkên Efrînê roj ji rojê xeraptir dibe û şer û pevçûnên komên çekdar aloziyan kûrtir dikin û êdî jiyana xelkên sivil rojane di metirsiyê de ye. Wek tê gotin ku komên çekdar li ser berhemên zeytûnên Efrîniyan lihev dixin û şer û pevçûnan bi hev re berferhtir dikin û tenê gelê kurd ziyane dibîne, ji ber ku çekdar biyanî ne û yê ku bacê ziyanan dide, tenê xelkê Efrînê ne.

PUKmedia

Mehmûd Osman: Barzanî ji mijara partîbûnê mezintir e û serdana wî pêngavek baş bû!

Siyasetmedarê navdar ê kurd ragehand, serok Barzanî ji babeta milmilaneya partiyan mezintir e û serdana wî ya Bexdayê pêngavek

xwedî pêgeh e û li gel hemû aliyan jî peyvendiya wî hebûye û wî dinasin û rêz lê digrin. Herwaha berî referandûm û piştî

Barzanî bixwe ji babeta partiyan mezintir e û xwedî rol e: "Ji ber wê hêvî xwest ku di encama vê serdanê de pirsgrêk çareser bibin û kurd jî yekgirtî û yekdengbin ku nakokiyên li Kurdistanê nebin Bexdayê ku bigehin encamekê.

Derbarê wan kes û aliyan ku dijatiya serdana Serok Barzanî ya Bexdayê dikin de jî Mehmûd Osman got: "Mafê ti kesê tineye ku dijî serdana Barzanî be. Ji ber YNKê û partiyan din jî çûn Bexdayê. Ji ber wê mafê Barzanî jî heye biçe Bexdayê. Hemû partiyan, Amerîkayê û Îranê jî dixwast Barzanî vê serdanê bike, ji ber wê ne mafê ti kesê ye rexne bike."

Herwaha diyar kir, ya giring ew e hemû partî bala xwe bidin ser ava kirina îdareyek hevbeş bo Kerkûkê û navçeyên Kurdistanê, ku ev rewşa leşkerî ya hatî ferz kirin li Kerkûkê nemîne û Pêşmerge vegere ku çareserîya vê babetê bi madeya 140ê pêkbê." **BasNews**

başê. Herwaha got, YNKê jî serdana Bexdayê kir û mafê ti kesê tineye ku dijî wê serdanê be.

Mehmûd Osman ji BasNewsê re ragehand: "Bi piştrastî dibêjim serdana Barzanî pêngavek başê. Ji ber wek şexs li Iraqê tê nasîn û

referandûmê û dema çêbûna pirsgrêkan de jî serdana Bexdayê nekir. Naha jî di dema çêbûna kabîneya nû ya hikûmeta Iraqê de, bi nêrîna min pêngavek beş bo pêkhatina peyvendiyan."

Mehmûd Osman diyar kir ku

Serokwezîrê Îtalya pêşwazî li serokkomarê Êraqê kir

Serokwezîrê Îtalyayê pêşwazî li serokkomarê Êraqê kir. Duh roja pêncşemê 22-11-2018'an li welatê

Îtalyayê, Serokwezîrê Îtalya Sîrco Matarêla pêşwazî li serokkomarê Êraqê Dr. Berhem Salih kir. **PUKmedia**

Serokê Îtalya pêşwazî li serokkomarê Êraqê kir

Serokkomarê Êraqa federal bi serdaneke fermî gihîştê Îtalyayê. Duh roja pêncşemê 22-11-2018'an,

serokkomarê Êraqê Dr. Berhem Salih li ser vexwendineke fermî ji aliyê serokê Îtalyayê ve, serdana wî welatî kir û ji aliyê serokê wî wealtî ve bi germî hat pêşwazîkirin. Hûn dikarin bi riya wêneyan serdana serokkomarê Êraqê û pêşwazîkirina li wî bi wêneyan bibînin. **PUKmedia**

Xebatkarê Rojnameya Yenî Yaşamê Karakaş hate destgîrîkirin

Berpîrsê belavkariyê ya rojnameya Yenî Yaşam a Edeneyê A. Mûrad Karakaş ji aliyê polîsan ve hate destgîrîkirin. Li Edeneyê di çarçoveya lêpîrsîna Serdozgeriya Komarê ya Edeneyê de polîsan bi ser mala berpîrsê belavkariyê yê Rojnameya Yenî Yaşamê A. Murad Karakaş de girt. Polîsan Karakaş destgîr kir.

Polîsan bi ser mala Karakaş a li taxa Anadolû ya navçeya Yuregîr de girtin. Polîsan li malê geriyên û alavên malê belavkîrin. destnîşan hat kirin ku ew ji bo Rêveberiya Ewlekariya Bajêr hatiye veguhestin û biryare ku bibin Wan ê . **PUKmedia**

Efrîn: Çete malên sivîlan bombe dikin

Hat ragihandin ku piştî şer û pevçûnê di navbera çeteyên nav Efrînê û artêşa Tirkîyê de, çete malên sivîlan bombe dikin . Li gor ragihandina jêdereke ji nav Efrînê ji

PUKmedia'yê re ku Tirkîyê xwast çeteyan ji nav Efrînê derxe û piştî derketina şer di navbera artêşê û çeteyan de ,çete weki gaveke nûh bombeyan di malên sivîlan de diçînin da ku eger artêşa Tirk ji wan ve nêzîk bû çete wan biteqînin û bi vê yekê jiyana welatiyan bêhtir dikeve metirsîyê .

Jêdar da zanîn ku bi ser bombekirina malan de çete welatiyan bi tewşankî digrin û ji xwe re wek dîl bi kar tînin, destnîşan jî hat kirin ku welatî di rewşên wek vê de rastî ziyarên herî mezin tînin . **PUKmedia**

Bangek ji Konê Reş

Konê Reş

Ezbenî! Ji ber ku min li gor hêza xwe, baş kar û xebat di ber kultura xwe ya kurdî de kiriye û dikim, ji mafê min e wek vê bangê ji xelkên xwe yê Rojava re bînim ziman:

Belê ezbenî! Ez nebawer im ku herêma Cizîrê bi her sê deştên xwe ve; Beriya Mêrdînê, Sinceqa Xelef Axa û Dešta Hesina bi zargotina kurdî ya devîkî dewlimend heyê. Dewlimendiya wê li akinciyên wê yên têvel vedigere. Ew akinciyên ku ji sedên salan ve li ser xaka wê jiyana xwe derbas dikin wek; Milan, Kîkan, Aştîtan, Hesinan, koçerên Mîran û yên

mayî..

Ji dor sed salî ve jî, gelek ji xelkên çiyayê Omeriya, dešta Bişêriyê û Xerza, Mehçirên Hesena û Heydera û hin ji xelkên Botan li wan zêde bûne. Wan jî, edebiyata xwe ya devîkî, bi xwe re aniye û li zargotina wan zêde kiriye. Di encam de Rojava bûye gencîneyek zor dewlimend ji zargotina kurdî re.

Wek ku diyar e, sal bi sal kalemêr û pîrejînên me, yên ew zargotin di tûrikê wan de parastîye, bardîkin.. Nîfşê nû jî, di bibin bandora xwendina zimanê erebî û teknelojîya nû de dûrî edebiyata kurdî ya devîkî (Zarotina Kurdî), dibin.. Ev zargotina ku li hezarê salan vedigere û bi saya wê zimanê me, dîroka me, hebûn û reseniya me tede kom dibe û kesayetiya mirovê kurd pê tê naskirin.. Roja îro, tiştê ku jê maye bi wan kalemêr û pîrejînan re ye. Ew jî, wek ku min got, li ser rêka oxirê ne; roj bi roj ji nav me bardîkin.. Di vê derbarê de nivîskarê Berazîlî Jorge Amado (1912-2001) gotiye: Her ku kalemêrekî me dimire, pirtûkxaneyêke me pê re tê şewitandin..

Eger ji niha û pênc salên hatî ve, em liqata wê edebiyatê ji tûrikên wan kalemêr û pîrejînan nekin, em ê poşman bibin û em şaşiyek mezin di derheqî culture xwe de dikin û dawî di kesayetiya xwe a Kurdî dikin de..

Roja îro, tev derfetên danheva zargotina me erênî ne; tîrsa berê nema ye, ziman serbest e, pereyên rêxistinê heye û xortên jîr û zane peyda dibin.

Lê cihê daxê ye ku roja îro dor 30 rêxistin û sazîyên siyasî, 15 komeleyên jinan, 5 yekîtiyên û hevberdanên nivîskarên li Rojava û Qamişlo hene, yekê ji wan di warê praktîk de danhev û komkirina zargotina me ji xwe re nekiriye kar û bar..! Tev di diyaloga ku, hêk ji mirîşkê ye an mirîşk ji hêkê ye, serî li hev gêj dikin..! Û xala herî giring ji hebûna me re, di ser guhan re tê avêtin..

Wek bang, bi hêvî me berpîrsyarên me serwestî vê yekê bin û di kurtîrîn dem de li ser bisekinin. Dem rehmê nake.. Û da ku nîfşê ayinde gazinan ji me nekin. Ezbenî! Va min ya xwe got..

Qamişlo, 15.11.2018

125`zarokên Efrînê di navbera Kujî û birîndar de ne

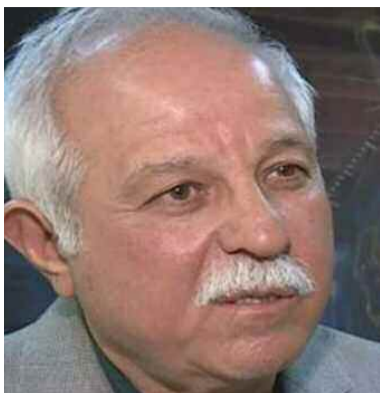
Rêxistina Mafên Mirovan a Herêma Cizîrê di heyama belavokekê de ragihand ku ji destpêka êrişê dewleta Tirk bi ser Efrînê de

bêhtir 54`zarok hatine kuştin û 71 zarok jî bi tundî birîndar bûne û 13 zarok jî hatine revandin.

Her weha jî belavîkê bal kişand

ser ewarêbûna xelkê Efrînê û got heta niha bêhtir 350 hezar melbet ku pîraniya wan jin û zarokên di navçeyên cude ji Rojavayê belav bûne û wînda mane ji ber ku mal û milkên wan ji aliyê artêşa Tirkîyê ve hatine dagîrkirin, xelkên Efrînê ku necar mane dest ji malê xwe berdînin û niha di rewşeke herî zehmet de dijînin ku derfetên xwendîniyê û tendurîstiyê û jiyana têde keme û li benda tevlîbûneke Navdewletî sekinîne û banga Civaka Navnetewî dikin ku wan ji vê rewşê biparêzin ji ber ku pêşerojê zarokên wan wînda û bê pêşeroj mane.

Di belavokê de bang li aliya berpîrsyar bi şerê li Sûriyê hat kirin ku şer rewstînin û ew bêna cezakirin û mafên zarokan lê vegehrînin da ku bikarin ji nûh ve dest bi jiyaneke xweş bikin. **PUKmedia**

ANALÎZEK di derbarê zimanê Kurdî û platforma zimanê Kurdî de**İbrahim GUÇLU**

Kurd, netewek e û Kurdistan welatek e. Hezar mixabın neteweya kurd û welatê wan Kurdistan, di du qonaxa de parçe bû. Ev parçebûnê li ser hêjayiyên neteweya kurd, taybetî jî li ser çand, ziman, edebiyata kurdî bandorek û tesîrek negatîf kir û dike.

Bi taybetî jî, gorî siyaseta dewletên kolonyalîst û dagirker beremberî kurdan, neteweya kurd, tesîra li ser çand, ziman, edebiyata kurdî di derceya û giraniyeke cûde bû.

Dewleta kolonyalîst ya Tirk, ji bona ku hebûna neteweya kurd înkâr kirine, xwestine ku kurdan bikin tirk, asîmîlasyonê tunekirina kurdan bibin serî; li Bakurê Kurdistanê û li Tirkiyeyê rewşa çand, ziman, edebiyata kurd gelek xerab bû.

Li cem ev siyaseta dewleta kolonyalîst ya Tirk a nijadperest û xerab; rewşenbîr û siyasethavên Bakurê Kurdistanê di derbarê zimanê kurdî de xwediyê nerîneke zelal û helwesteke milî nebûn. Ev helwesta me bi xwe texribata mezin di zimanê kurdî de çêkir û zirara mezintir da çand, ziman, edebiyata kurdî.

Di van rojên dawî de zimanê kurdî, bi wesîleya Platforma 9 Partiyên di derbarê zimanê kurdî de dîsa di rojevê de ye.

Ez jî di dixwazim him li ser girîngiya zimanê kurdî, siyaseta dewletê li hemberî zimanê kurdî, helwesta partî û Rêxistinên Kurdistanê li hemberî zimanê kurdî, analîzekê bikim.

ZIMAN NETEWE YE / ZIMANÊ KURDÎ NETEWEYA KURD E...

Dema ku li ser şertên netewebûnê analîz û lêkolînek çê bibe, raste rast ziman derdikeve pêş mirov. Lewra ziman, ji bona neteweyîbûnê hêjayî û aktoreke gelek girîng û stratejîk e.

Hîç şik tune ye, ku aktorên din yê netewe çê dikin jî, girîng û stratejîk in. Welat, ji bona neteweyekî aktorekî ferz û stratejîk û girîng e. Mirov dikare bibêje, ku giraniya welat û ziman wek hev e.

Lê mirov dikare bibêje ku civatekê û komekê zimanê wan nebe, ew kom û civat

ANALÎZEK Di Derbarê Zimanê Kurdî û Platforma Zimanê Kurdî Ya 9 Partiyên De...

nikare wek netewê bê terîf kirin. Civat û komeke heman zimanê di axivin, bi kar tînin, ji xwe re welatekî çê dikin. Dema ku yekzimanek û yekîtiya zimanekî nebe, welat jî nabe.

Loma ziman li cem hêjayî û hebûnê din yê neteweyan, aktorekî stratejîk yê yekemîn e. Ev rastiya bêniqasê ji bona neteweya kurd jî derbas dibe. Encama vê nerîne ez dibêjim ku, zimanê kurdî neteweya kurd e; neteweya kurd jî ziman e.

Dema ku zimanê kurdî ji holê rabe, neteweya kurd û welatê me Kurdistan jî holê radibe.

Divê her kurdek bi vî zanariyê li zimanê kurdî xwedî derkeve û zimanê xwe pêş bixe û xurt bike. Heta divê kurd mirinê bidin berçav, zimanê xwe biparêzin.

DEWLETA TIRK JI BONA KU DIZANE KU ZIMAN NETEWE E. LOMA NETEWEYA KURD ÎNKAR KIR. XWEST KU ZIMANÊ KURDÎ JI HOLÊ RAKE Û TUNE BIKE. DEMA KU ZIMAN TUNE KIR, NETEWEYA KURD TUNE DIKE Û KURDISTANÊ TUNE DIKE. KÊFXWEŞIYÊ KU BISERNEKET...

Dewleta kolonyalîst ya Tirk, ji bona vî rastiye dizane, dixwaze ku zimanê kurdî tune bike û ji holê rake. Lewra Kurdistanê wek ax û wek welat nikare ji holê rake. Lewra welat tişteki maddî ye. Lê ziman hêjayeke manewî ye. Ji holê rakirina wê mimkûn e. Dema ku zimanê kurdî ji holê rabe, welatê me Kurdistan jî tî tune kirin.

Di dema Împeratoriya Osmanî de Kurdistan û neteweya kurd xweser, otonom, federe bûn. Loma jî her çiqas dem-dem sînor dihatin danîn jî, kurdan bi zimanê xwe perwerde dibûn. Çand, edebiyat û hemû hêjayiyên neteweya xwe pêş dixistin û xurt dikirin.

Kurdan di dema Osmanîyan de di medreseyan de perwerdeyî ya xwe bi zimanê xwe birêve dibirin.

Dema ku Dewleta Kemalîst ya Tirk ava bû, di demê kurt ser re derbas bû, siyaseta Kemalîstan ya fermî di derbarê kurdan de bi her wateyê feleket bû. Kemalîstan hebûna neteweya kurd red û înkâr kirin. Gorî nazariya wan ya fermî dirokî gotin ku "kurd, neteweyekê cûda nîne. Tirk in." Girêdayî ev nerîna nijadperest û li dijî hemû maf û azadiyên neteweyî derketin; stratejiya tirkkirina kurdan meşandin.

Hemû mafên milî û hêjayiyên neteweya kurd hatin xesip kirin. Bi zimanê kurdî perwerdeyî bi her awayî hat qedex kirin. Li dijî medreseyan qempanyeyeke mezin meşandin. Lewra medrese ciyê perwerdayî ya kurdan û zimanê kurdî bû.

Ev siyaseta asîmîlasyonê heta salên 80yî gelek bi awayekî xeter domand.

HEZAR MIXABIN PIŞTÎ SALÊN 80YÎ ASÎMÎLASYON XURT BÛ: LEWRA GUND Û GUNDITÎ JI HOLÊ RABÛ, BAAJARVANÎ PÊŞVE ÇÛ Û ZIMANÊ KURDÎ KET NAV XETERIYÊ...

Gorî baweriya min ev siyaseta nijadperest bi awayekî gelek xirab domand. Bes di dema desthilatdariya Ozal (ANAPê) de şikest xwar. Lewra Ozal, aşkere diyar kir ku 12 mîlyon kurd li Tirkiyeyê hene. Ev nerîna Ozal, li dijî nerîna fermî ya dewletê bû. Ew bû sedem ku asîmîlasyon pêş nekeve. Kurd şiyar bin, ji zimanê xwe û ji hemû hêjayiyên xwe yê milî re xwedî derkeve.

Di dema desthilatdariya AK Partiyê de siyaseta dewleta ya stratejîk û fremî ku Kurd red û înkâr dikir de facto ji holê rabû. Ev jî bû sedem ku kurd zêdetir zimanê xwe re xwedî derkevin. Nebin qûrbane asîmîlasyonê. Loma jî di vî merheleyê de gelek rojnamevan, bernameçêkerên telewîzyona yê kurd çê bûn. Mamosteyê zimanêe kurdî tî gihiştin.

Lê di hemandem de piştî salên 80yî asîmîlasyon ji derveyî îradeya dewletê û kurdan, xurttir bû. Lewra gund û gunditî encama şidet Dewletê PKKê, ji holê rabûn. Gundî bi zorê ketin bajar. Bajarvaniyeke nexwezayî dest pê kir.

Di hemandem de pêşkêta û hêjmarzêdebûna telewîzyon, zêdebûna dibistanan li Kurdistanê asîmîlasyon xurt kir. Zimanê kurdî zêdetir ket bin xeterî ye. Di qeslûbûn û rê li ber asîmîlasyonê zimanê kurdî vekirin de rola siyasethavên kurd jî mezîne.

HELWESTA SIYASET-VAN, PARTÎ Û RÊXISTINÊN KURDISTANÊ LI HEMBERÎ ZIMANÊ KURDÎ ZÊDE ERENÎ NÎNE Û EW ZIRAREKE MEZIN DIDIN ZIMANÊ KURDÎ...

Hîç şik tune ye ku dewleta kolonyalîst û kemalîst ya tirk, ji bona neteweya kurd tune bike, xwest ku zimanê kurdî tune bike û zimanê kurdî ji holê rake. Dema ku kurdan xwestin ku ji zimanê û hêjayiyên xwe yê milî re

xwedî derkevin, wê demê dewletê êrişî wan kir.

Kurdan li hemberî êrişên dewletê ji bona ku welat û neteweya xwe biparêzin serhildanên milî li darxistin. Wê demê jî dewlet ji bona neteweya kurd û zimanê wê tune bike qetlîamên mezin pêk anî.

Loma jî li Kurdistanê demeke dirêj, bêdengiyek bû. Kurd ji derveyî dirokê û siyasethavên man. Lê piştî salên 1959an xwendevan û rewşenbîrên kurd ji bona ku ji mafên xwe yê milî re xwedî derkevin, çand, ziman û edebiyata kurdî pêş bixin, ji bin xeteriya asîmîlasyonê û tunekirina xelas bikin, dest hewlê nû dan.

Siyasethavên kurd, di destpêkê kurdî xwendin nivîsandin nedizanîn. Lewra di dibistanên Kemalîstan de perwerdebûna zimanê tirkî ew ji kurdî dîr xistibûn. Loma jî di partiyên Kurdistanê de zimanê kurdî nebû zimanê yekemîn, zimanê tirkî bû zimanê yekemîn. Endam û berpirsiyarên partiyên di jiyana xwe ya rojane de jî kurdî nedixavîn. Li mala xwe û li dedora xwe kurdî axevtin teşwîk nedikirin. Civînên xwe bi kurdî nedikirin.

Di destpêkê de ew dihat fahmkirin, lewra wan kurdî xwendin û nivîsandin nedizanîn. Lê piştî re jî ji bona ku ji wê pirsgrêkê xelas bibin hewil nedan.

Beşek siyasethavan bir kurdî û rojname, kovar, belavok weşandin jî, ji derd re nebû derman.

Bi taybetî jî îdeolojiya lenînist û stalînist dibû sedem ku zimanê kurdî biçûk û girîng nedîtîn. Lewra ji bona wan sosyalîzm di ser neteweya kurd û hêjayiyên neteweya kurd re bûn.

Divê siyasethavên kurd di vî qonaxê de ji wê pirsgrêkê derbas bibin. Di partiyên Kurdistanê de zimanê kurdî bibe zimanê resmî û xebata partiyên.

Berpirsiyar û endamên partiyên divê mitloqê bi xwe û bi malbata xwe ve kurdî biaxivin. Çapemeniya partiyên kurdî be.

Civîmên partiyên bi kurdî bê li dar xistin.

Dema em cêrbandin û pratîka 9 partiyên mêze bikin, encameke nexwez derdikeve holê ji bona 9 partiyên.

PLATFORMA 9 PARTIYAN DI DERBARÊ ZIMANÊ KURDÎ DE TÊ ÇI WATEYÊ?

Ji bona vî platformê divê mirov li ser çend mijarên girîng raweste.

Çend dezgehên kurd û nekurd (PKK/HDP) biryar dane ku ji dewletê û hikûmetê daxwaz bikin ku zimanê kurd bibe zimanê perwerde.

Ev daxwazê gelek baş û di cî de ye. Her kurdek û dezgeheke kurd divê ji kurdî re xwedî derkeve, kurdî biparêze, bi kurdî xebatê xwe bimeşîne, ji bo zimanê kurdî têkoşîn bide. Hîç şik tune ye ku ev karekî pîroz e û wezîfêke milî ye. Ji bona çarenivîsiya neteweya kurd, dewletbûna Kurdistanê jî ew wezîfêke li ser milê kurdperweran û welatevînan.

Lê divê kurd bînîn bîra xwe:

PKKê, li dijî TRT KURDÎ derket. siyasethavên û hunermendên beşdarî bernameyên TRT KURDÎ dibûn, xayîn îlan kir. PKKê li dijî beşa ziman û edebiyata kurdî ya li zanîngeha, derket. Ew kesên di wan beşan de dixwendin xayîn îlan kir.

Li dibistana zimanê kurdî bû zimanê bijarte û yê fêrbûnê. PKK li dijî vî derket, ji bona ku malbat zarokên xwe neşînin darsa zimanê kurdî ew tehdît kirin.

Karên din yê ji bona zimanê kurdî ketin rojevê jî, ji aliyê PKKê de hat red kirin.

Nûha jî PKK/HDP jî di nav de helwesteke din tî nîşan dan.

Gelo ew daxwazkar dê ji aliyê hikûmetê ve ji bona helwesta PKKê dê çewa cidî bêne qebûl kirin?

Madem ku dezgehên kurd, partî û rêxistinên Kurdistanê dixwazin ku karekî baş û li xêra neteweya kurd bikin, bi PKK/HDPê re tevgeriya?

Ew nizanin ku siyaseta hikûmetê li dijî PKK/HDPê çiqas tund e? Ew ji aliyê hikûmetê de terorîst tî nas kirin.

Gelo ew jî helwesta wan bêwate û qels nake?

Heta ew dizanin ku, hebûna PKK/HDPê dê bibe sebeb ku ew ji aliyê hikûmetê de wek mixateb neyên qebûl kirin.

Partî û rêxistinên Kurdistanê baş dizanin, ku zimanê kurdî ji bo PKK/HDPê ne girîng e, ji bona hikûmranîya wan wesîteyê (arac) e.

Hilbijartina herêmî nêzik dibe. PKK/HDPê dixwaze ku hemû kurdan li dora xwe bicivîne wek hilbijartina giştî. Lê diyar e ku nikarê bi riya siyasethavên wan bicivîne, bi riya zimanê civand.

Ew, dê bikare bikare di tîfaqê de xwe xurt nîşan bide.

Ev jî ji bona zimanê kurdî tewaneke li dar xistine.

Amed, 23. 11. 2018

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Aa

av

Ev çiyê? Ev **ave**.
Bu nêdir? Bu sudur.
Что это? Это вода.
What is it? It is water.

diran

Ev çiyê? Ev **dirane**.
Bu nêdir? Bu dişdir.
Что это? Это зуб.
What is it? It is a tooth.

agir

Ev çiyê? Ev **agire**.
Bu nêdir? Bu oddur.
Что это? Это огонь..
What is it? It is fire.

mar

Ev çiyê? Ev **mare**.
Bu nêdir? Bu ilandır.
Что это? Это змея..
What is it? It is a snake.

Bb

bizin

Ev çiyê? Ev **bizine**.
Bu nêdir? Bu keçidir.
Что это? Это коза.
What is it? It is goat.

balon

Ev çiyê? Ev **balone**.
Bu nêdir? Bu şardır.
Что это? Это шар.
What is it? It is a balon.

bacan

Ev çiyê? Ev **bacane**.
Bu nêdir? Bu pomidordur.
Что это? Это помидор.
What is it? It is a tomato.

otomobil

Ev çiyê? Ev **otomobile**.
Bu nêdir? Bu maşındır.
Что это? Это машина.
What is it? It is a car.

Cc

tac

Ev çiyê? Ev **tace**.
Bu nêdir? Bu tacdır.
Что это? Это корона.
What is it? It is a crown.

canî

Ev çiyê? Ev **canîe**.
Bu nêdir? Bu daydır.
Что это? Это жеребенок.
What is it? It is a horse.

cûcîk

Ev çiyê# Ev **cûcîke**.
Bu nêdir? Bu cücədir.
Что это? Это цыплёнок.
What is it? It is a chicken.

finCan

Ev çiyê# Ev **finCane**.
Bu nêdir? Bu fincandır.
Что это? Это чашка.
What is it? It is a cup.

Çç

çav

Ev çiyê? Ev **çave**.
Bu nêdir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

çêlek

Ev çiyê? Ev **çêleke**.
Bu nêdir? Bu inəkdir.
Что это? Это корова.
What is it? It is cow.

çaynîk

Ev çiyê? Ev **çaynîke**.
Bu nêdir? Bu çaynikdır.
Что это? Это чайник.
What is it? It is a teapol.

çakûç

Ev çiyê? Ev **çakûçe**.
Bu nêdir? Bu çəkicdir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is hammer.

Dd

defter

Ev çiyê? Ev **deftere**.
Bu nêdir? Bu dəftərdır.
Что это? Это тетрадь.
What is it? It is a copybook.

dar

Ev çiyê? Ev **dare**.
Bu nêdir? Bu ağacdır.
Что это? Это дерево.
What is it? It is a tree.

dest

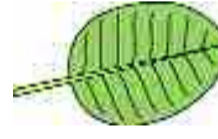
Ev çiyê? Ev **deste**.
Bu nêdir? Bu əldır.
Что это? Это ладонь.
What is it? It is a hand.

dil

Ev çiyê? Ev **dile**.
Bu nêdir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

Ee

belg

Ev çiyê? Ev **belge**.
Bu nêdir? Bu yarpaqdır.
Что это? Это лист.
What is it? It is a leaf.

elok

Ev çiyê? Ev **eloke**.
Bu nêdir? Bu hinduşqadır.
Что это? Это индюк.
What is it? It is a turkey.

ker

Ev çiyê? Ev **kere**.
Bu nêdir? Bu ulaqdır.
Что это? Это осёл.
What is it? It is a donkey.

zebeş

Ev çiyê? Ev **zebeşe**.
Bu nêdir? Bu qarızdır.
Что это? Это арбуз..
What is it? It is a water melon.

Êê

êleg

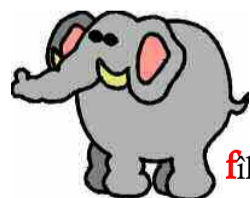
Ev çiyê? Ev **êlege**.
Bu nêdir? Bu jiletđir.
Что это? Это жилет.
What is it? It is a jumper.

hêk

Ev çiyê? Ev **hêke**.
Bu nêdir? Bu yumurtadır.
Что это? Это яйцо.
What is it? It is an egg.

Ff

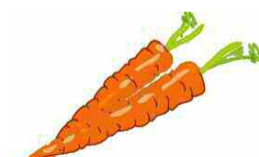
fîl

Ev çiyê? Ev **file**.
Bu nêdir? Bu fildir.
Что это? Это слон.
What is it? It is an ele-foant.

fîrok

Ev çiyê? Ev **firoke**.
Bu nêdir? Bu təyyarədir.
Что это? Это самолёт.
What is it? It is a plane.

gizêr

Ev çiyê? Ev **gizêre**.
Bu nêdir? Bu kökdür.
Что это? Это морковь.
What is it? It is a carot.

gêzî

Ev çiyê? Ev **gêziye**.
Bu nêdir? Bu süpürgədir.
Что это? Это веник.
What is it? It is a braom.

pê

Ev çiyê? Ev **pêye**.
Bu nêdir? Bu ayaqdır.
Что это? Это пятка.
What is it? It is a heel.

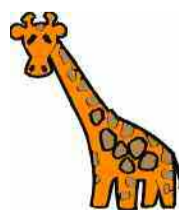
kêr

Ev çiyê? Ev **kêre**.
Bu nêdir? Bu bıçaqdır.
Что это? Это нож.
What is it? It is a knife.

fînd

Ev çiyê? Ev **fînde**.
Bu nêdir? Bu şamdır.
Что это? Это свеча.
What is it? It is a candle.

zerafe

Ev çiyê? Ev **zerafeye**.
Bu nêdir? Bu zürafədir.
Что это? Это жираф.
What is it? It is a giraffe.

gore

Ev çiyê? Ev **goreye**.
Bu nêdir? Bu corabdır.
Что это? Это носки.
What is it? It is a stocking.

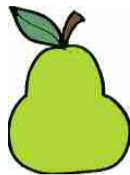

guh

Ev çiyê? Ev **guhe**.
Bu nêdir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо..
What is it? It is an ear.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Hh

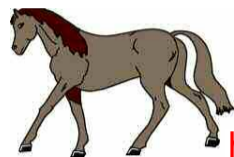
hirmê

Ev çîye? Ev hirmêye.
Bu nêdir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.

hirç

Ev çîye? Ev hirçe.
Bu nêdir? Bu ayıdır.
Что это? Это медведь.
What is it? It is a bear.

hesp

Ev çîye? Ev hespe.
Bu nêdir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a horse.

hêştir

Ev çîye? Ev hêştire.
Bu nêdir? Bu dævêdir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

li

dil

Ev çîye? Ev dile.
Bu nêdir? Bu ürêkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

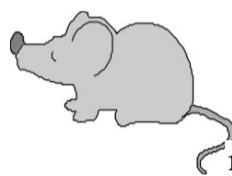
lepik

Ev çîye? Ev lepîke.
Bu nêdir? Bu êlcêkdir.
Что это? Это перчатки.
What is it? It is gloves.

ling

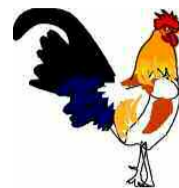
Ev çîye? Ev lînge.
Bu nêdir? Bu qıçdır.
Что это? Это нога.
What is it? It is a leg.

miş

Ev çîye? Ev mişke.
Bu nêdir? Bu siçandır.
Что это? Это мышь.
What is it? It is a mouse.

îî

dîk

Ev çîye? Ev dîke.
Bu nêdir? Bu xoruzdur.
Что это? Это петух.
What is it? It is a cock.

îsot

Ev çîye? Ev îsote.
Bu nêdir? Bu bibardır.
Что это? Это перец.
What is it? It is a pepper.

gustîl

Ev çîye? Ev gustîle.
Bu nêdir? Bu üzûkdir.
Что это? Это кольцо.
What is it? It is a ring.

keştî

Ev çîye? Ev keştîye.
Bu nêdir? Bu gêmîdir.
Что это? Это пароход.
What is it? It is a ship.

Jj

jûjî

Ev çîye? Ev jûjîye.
Bu nêdir? Bu kirpidir.
Что это? Это ёжик.
What is it? It is a hedgehog.

roj

Ev çîye? Ev roje.
Bu nêdir? Bu günêşdir.
Что это? Это солнце.
What is it? It is the sun.

rojname

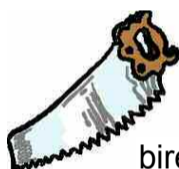
Ev çîye? Ev rojnameye.
Bu nêdir? Bu qezetdir.
Что это? Это газета.
What is it? It is a newspaper.

kevjal

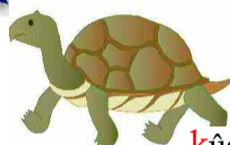
Ev çîye? Ev kevjale.
Bu nêdir? Bu xêrçêngdir.
Что это? Это краб.
What is it? It is a crayfish.

Kk

birek

Ev çîye? Ev bireke.
Bu nêdir? Bu mişardır.
Что это? Это пила.
What is it? It is a saw.

kûsî

Ev çîye? Ev kûsîye.
Bu nêdir? Bu bağadır.
Что это? Это черепаха.
What is it? It is a tortoise.

lêv

Ev çîye? Ev lêve.
Bu nêdir? Bu dodaqdir.
Что это? Это губы.
What is it? It is a lip.

lîmon

Ev çîye? Ev lîmone.
Bu nêdir? Bu limondur.
Что это? Это лимон.
What is it? It is a lemon.

kund

Ev çîye? Ev kunde.
Bu nêdir? Bu bayquşdur.
Что это? Это сова.
What is it? It is an owl.

kevçî

Ev çîye? Ev kevçîye.
Bu nêdir? Bu qaşıqdir.
Что это? Это ложка.
What is it? It is a spoon.

xezal

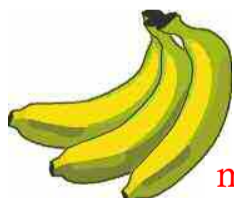
Ev çîye? Ev xezale.
Bu nêdir? Bu seyrandır.
Что это? Это джейран.
What is it? It is a deer.

kûlî.

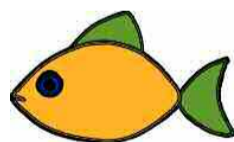
Ev çîye? Ev kûlîye.
Bu nêdir? Bu çeyirtkêdir.
Что это? Это саранча.
What is it? It is a grasshopper.

Mm

mûz

Ev çîye? Ev mûze.
Bu nêdir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.

masî

Ev çîye? Ev masîye.
Bu nêdir? Bu balıqdir.
Что это? Это рыба.
What is it? It is fish.

Nn

nan

Ev çîye? Ev nane.
Bu nêdir? Bu çörêkdir.
Что это? Это хлеб.
What is it? It is bread.

trên

Ev çîye? Ev trêne.
Bu nêdir? Bu qatardır.
Что это? Это поезд.
What is it? It is a train.

hûrbivîn

Ev çîye? Ev hûrbivîne.
Bu nêdir? Bu zêrrêbindir.
Что это? Это лупа.
What is it? It is a magnifying-glass.

reng

Ev çîye? Ev reñge.
Bu nêdir? Bu boyadır.
Что это? Это краска.
What is it? It is a colour.

Oo

ode

Ev çîye? Ev Odeye.
Bu nêdir? Bu otaqdir.
Что это? Это комната.
What is it? It is a room.

otobûs

Ev çîye? Ev Otobûse.
Bu nêdir? Bu avtobusdur.
Что это? Это автобус.
What is it? It is a bus.

sol

Ev çîye? Ev sole.
Bu nêdir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.

top

Ev çîye? Ev tOpe.
Bu nêdir? Bu topdur.
Что это? Это мяч.
What is it? It is a ball.

gamêş

Ev çîye? Ev gamêşe.
Bu nêdir? Bu samışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.

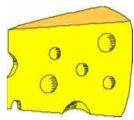

meymûn

Ev çîye? Ev meymûne.
Bu nêdir? Bu meymundur.
Что это? Это обезьяна.
What is it? It is a monkey.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Pp

penîr

Ev çîye? Ev penîre.
Bu nêdir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.

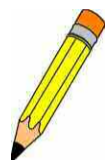
pîvaz

Ev çîye? Ev pîvaze.
Bu nêdir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is an onion.

perçemek

Ev çîye? Ev perçemeke.
Bu nêdir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.

pênûs

Ev çîye? Ev pênûse.
Bu nêdir? Bu qələmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

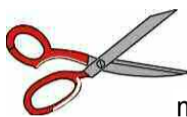
beq

Ev çîye? Ev beqe.
Bu nêdir? Bu qurbağadır.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.

Qq

Ev çîye? Ev qaze.
Bu nêdir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.

meqes

Ev çîye? Ev meqese.
Bu nêdir? Bu qaçıdır.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.

portqal

Ev çîye? Ev portqale.
Bu nêdir? Bu portağaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is an orange.

Rr

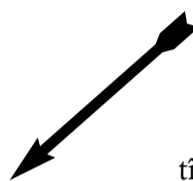
şêr

Ev çîye? Ev şêre.
Bu nêdir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.

kêwrîşk

Ev çîye? Ev kêwrîške.
Bu nêdir? Bu dovşandır.
Что это? Это заяц.
What is it? It is a rabbit.

tîr

Ev çîye? Ev tîre.
Bu nêdir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is an arrow.

rovî

Ev çîye? Ev roviye.
Bu nêdir? Bu tülküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Ss

sêv

Ev çîye? Ev sêve.
Bu nêdir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is an apple.

stêrk

Ev çîye? Ev stêrke.
Bu nêdir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звезды.
What is it? It is a star.

se

Ev çîye? Ev seye.
Bu nêdir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.

sêvik

Ev çîye? Ev sêvike.
Bu nêdir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель.
What is it? It is a potato.

şûr

Ev çîye? Ev şûre.
Bu nêdir? Bu qılıncdır.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.

şeh

Ev çîye? Ev şeye.
Bu nêdir? Bu daraqdır.
Что это? Это гребешок.
What is it? It is a comb.

Tt

tîr

Ev çîye? Ev tiriye.
Bu nêdir? Bu üzümdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.

tûtî

Ev çîye? Ev tûtîye.
Bu nêdir? Bu tutuquşudur.
Что это? Это попугай.
What is it? It is a parrot.

şîr

Ev çîye? Ev şîre.
Bu nêdir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.

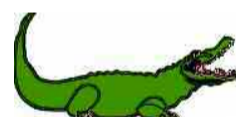
şûşe

Ev çîye? Ev şûşeye.
Bu nêdir? Bu şüşədir.
Что это? Это стекло.
What is it? It is a glasses.

pirtûk

Ev çîye? Ev pirtûke.
Bu nêdir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.

tîmsah

Ev çîye? Ev tîmsahe.
Bu nêdir? Bu timsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodile.

Uu

utî

Ev çîye? Ev utiye.
Bu nêdir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is an iron.

guh

Ev çîye? Ev guhe.
Bu nêdir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is an ear.

Ûû

bilûr

Ev çîye? Ev bilûre.
Bu nêdir? Bu tütökdür.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.

brûsk

Ev çîye? Ev brûske.
Bu nêdir? Bu ildırımđır.
Что это? Это молния.
What is it? It is a lightning.

Vv

çav

Ev çîye? Ev çave.
Bu nêdir? Bu gözđür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

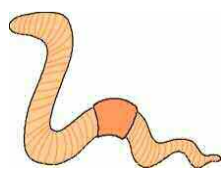
keVok

Ev çîye? Ev keVoke.
Bu nêdir? Bu göyörçindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon.

gul

Ev çîye? Ev gule.
Bu nêdir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

kurm

Ev çîye? Ev kurme.
Bu nêdir? Bu qurđđur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

çûk

Ev çîye? Ev çûke.
Bu nêdir? Bu quşđur.
Что это? Это птица.
What is it? It is a sparrow.

dupişk

Ev çîye? Ev dupişke.
Bu nêdir? Bu əqrəbđir.
Что это? Это скорпион.
What is it? It is a scorpion.

biVir

Ev çîye? Ev bivire.
Bu nêdir? Bu baltadır.
Что это? Это топор.
What is it? It is an axe.

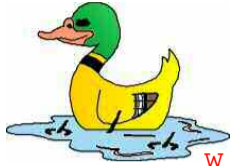

berçavik

Ev çîye? Ev berçavike.
Bu nêdir? Bu eynəkdir.
Что это? Это очки.
What is it? It is glass.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Ww

w erdek

wêne

Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nêdir? Bu ökdêkdir.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.

Ev çîye? Ev wêneye.
Bu nêdir? Bu şekildir.
Что это? Это картина
What is it? It is a map.

ew r

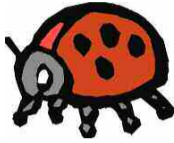

kew

Ev çîye? Ev ewre.
Bu nêdir? Bu buluddur.
Что это? Это туча.
What is it? It is a cloud.

Ev çîye? Ev kewe.
Bu nêdir? Bu kéklikdir.
Что это? Это цесарка
What is it? It is a partridge.

Xx

xalxalok

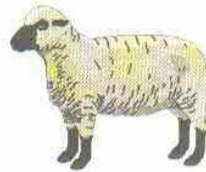
xanî

Ev çîye? Ev xalxaloke.
Bu nêdir? Bu arabüzêndir.
Что это?
Это божья коровка.
What is it? It is a lady-bird.

Ev çîye? Ev xaniye.
Bu nêdir? Bu evdir.
Что это? Это дом.
What is it? It is a home.

xaç

berx

Ev çîye? Ev xaç e.
Bu nêdir? Bu xaçdır.
Что это? Это крест.
What is it? It is a cross.

Ev çîye? Ev berxe.
Bu nêdir? Bu quzudur.
Что это? Это баран.
What is it? It is a sheep.

Yy

xîyar

heyve

Ev çîye? Ev xiyare.
Bu nêdir? Bu xiyardır.
Что это? Это огурец.
What is it?
It is a cucumber.

Ev çîye? Ev heyve.
Bu nêdir? Bu aydır.
Что это? Это луна.
What is it? It is a moon.

yek

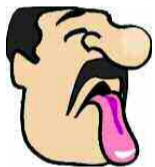

çiya

Ev çîye? Ev yeke.
Bu nêdir? Bu birdir.
Что это? Это единица.
What is it? It is a one.

Ev çîye? Ev çiyaye.
Bu nêdir? Bu dağdır.
Что это? Это горы.
What is it? It is a mountain.

Zz

ziman

zengil

Ev çîye? Ev zimane.
Bu nêdir? Bu dildir.
Что это? Это язык.
What is it? It is a tongue.

Ev çîye? Ev zengile.
Bu nêdir? Bu zengidir.
Что это? Это звонок.
What is it? It is a bell.

zerik

derzi

Ev çîye? Ev zerike.
Bu nêdir? Bu vedrêdir.
Что это? Это ведро.
What is it? It is a bucket.

Ev çîye? Ev derziye.
Bu nêdir? Bu iynêdir.
Что это? Это игла.
What is it? It is a needle.

ALFABÊ

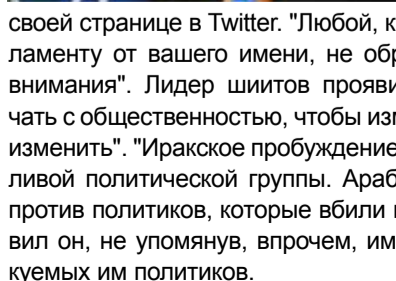
N b/s	KURDÎ		Azerî
	ya bi tîpên latînî	ya bi tîpên kirilî	Latinî
1	Aa	Aa	Aa
2	Bb	Бб	Bb
3	Cc	Цц	Cc
4	Çç	Чч	Çç
5	Dd	Дд	Dd
6	Êê	Ее	Ee
7	Ee	Яя	Əə
8	Ff	Фф	Ff
9	Gg	Гг	Gg
10	Hh	Нн	Hh
11	Îî	Ии	Ii
12	Ii	Ьь	İi
13	Jj	Жж	Jj
14	Kk	Кк	Kk
15	Ll	Лл	Ll
16	Mm	Мм	Mm
17	Nn	Нн	Nn
18	Oo	Оо	Oo
19	Pp	Пп	Pp
20	Qq	Qq	-
21	Rr	Рр	Rr
22	Ss	Сс	Ss
23	Şş	Шш	Şş
24	Tt	Тт	Tt
25	Ûû	Уу	Uu
26	Uu	Юю	Üü
27	Vv	Вв	Vv
28	Ww	Ww	-
29	Xx	Хх	Xx
30	Yy	Йй	Yy
31	Zz	Зз	Zz

DIKARÎ BIXWÎNÎ

1	Artêş, armanc, av, agir, azadî, adar, azerî, aram, artêş,
2	Bazîd, beran, berf, Baran, ba, bahoz, berbang, bedew, berx
3	Cûdî, cêr, ceş, Declê, Cefer, Cemîl, cêv, Cello,
4	Çekdar, çem, çar, çepik, çav, çeleng, çil,
5	Dayîk, dewr, dar, dest, Dara, dû, deh, defter, don, dîwar, dinê
6	Êlnûr, êvar, êzing, êş, êlek, Êldar,
7	Enî, ewr, erê, Ewreman, Elî, elek, Elegez, Erzurum,
8	Ferat, frtone, Fariz, fil, fûtbol, Ferman, Firat, Fatma
9	Gerîlla, Gebar, genim, gellî, germ, golig, gore, goh
10	Hewlêr, havîn, hirç hêsir, hewar, havîn, hurmê, hesp
11	Îsal, îni, bîr, pîr, sîr, Îdrîs, Îsa, îcar, valî, Îbrahîm, Îran
12	Kirin, birin, firîn, kirîn, Miraz, mirin, minminîk,
13	Jîyan, jûjî, Nûjîn, jor, jêr, jehr, jale, jajik, Janna,
14	Kurdistan, karker, kevan, Kemal, Kerkuk, Kerem, kelem
15	Lûr, legleg, gul, bilbil, dil, Laliş, Lêyla, lazim, lempe, limon
16	Mîdîa, merd, mêr, mêvan, masî, meş, Mîsir,
17	Nan, nêrî, nig, Nîva, neví, ner, nav, nas, hinar, Hesên,
18	Osê, Oskan, dor, sor, Oric, ode, orxan, Oslo, Duhok
19	Par, piling, pîr, pola, pis, Paşa, Perîşan, pitî, petek, perçe
20	Quling, qawe, qîr, qelem, qaîş, qat, qeysî, Qasim, qesir, qend
21	Ro, Rostem, zer, ber, gerîlla, reş, ru, rast, ram, aram, zirav
22	Serok, Sîpan, Sencar, sêv, sor, sût, serî, saz, serbaz, Sefer, sê
23	Şoreş, şev, şe, şene, şêr, şûr, şapik, şalik, şirîn, sekir, şewaq
24	Tîr, tîrêj, tam, tas, tî, tendûr, Temam, temaşe, tîfing, top,
25	Kûr û dûr, pênuş, hûr, şûr, nûr, bûyîn, çûyîn, bûyar
26	Gul, sur, dudu, guh, buhur, kurd, Kurdistan, guhdar, nuh
27	Vala, vrvêşî, vira, vîalî, av, valî, vajî, Vagîf, Van, vala, eva
28	War, welat, Weçîh, weşandin, Xwedê, Wezîr, Wekîl, walî
29	Xiyal, xewn, xanî, xurtî, Xelîl, xalo, xatî, Xalid, xaç, xêr, xas
30	Yasin, Yusif, Yagub, Yasemen, yeqîn, Yehya, yarmarka
31	Zozan, zer, zêr, zor, zengil, zend, zîv, zelal, Zîver, zêytûn

Садр призывает иракцев объединиться, чтобы противостоять террору и коррупции

Иракский шиитский религиозный деятель Муктада аль-Садр, глава альянса "Саирун", подверг критике суннитских лидеров, заявив, что те не обращают внимания на своих избирателей. Он призвал иракцев объединиться, чтобы противостоять "коррупции и терроризму", которые преследуют Ирак в течение многих лет. "Пробуждение суннитов идет против их коррумпированных политиков", - написал Садр на своей странице в Twitter. "Любой, кто присоединился к парламенту от вашего имени, не обращает на вас никакого внимания". Лидер шиитов проявил готовность сотрудничать с общественностью, чтобы изменить "то, что они хотят изменить". "Иракское пробуждение идет против несправедливой политической группы. Арабское пробуждение идет против политиков, которые вбили клин сектантства", добавил он, не упомянув, впрочем, имени ни одного из критикуемых им политиков.

Масуд Барзани впервые посетит Багдад после референдума о независимости Курдистана

Видный курдский лидер и бывший президент Иракского Курдистана Масуд Барзани 22 ноября посетит столицу Ирака, чтобы встретиться с официальными лицами страны.

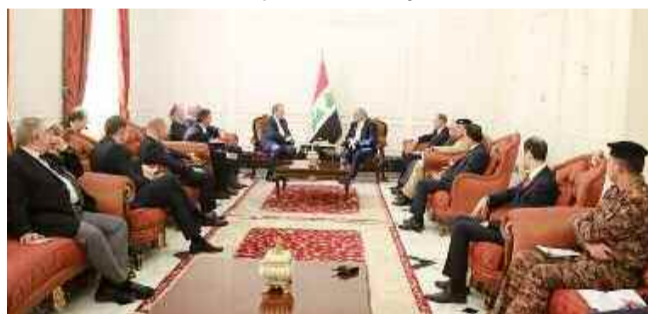

Согласно сообщениям иракских СМИ, Барзани, который также является президентом "Демократической партии Курдистана" (ДПК), как ожидается, встретится с новым спикером иракского парламента Мохаммедом аль-Халбоуси, премьер-министром Адилем Абдул-Махди и шиитским религиозным деятелем Муктадой ас-Садром, чья коалиция "Саирун" стала победителем на майских выборах. Масуд Барзани также проведет переговоры с Нури аль-Малики, Аммаром аль-Хакимом, Хади аль-Амири и другими иракскими лидерами, сосредоточив внимание на решении споров Курдистана и Ирака. kurdistan.ru

Иракский премьер пригласил Путина посетить страну

Премьер-министр Ирака Адель Абдель Махди передал в ходе встречи со спецпредставителем президента по Ближнему Востоку и странам Африки, замглавой МИД РФ Михаилом Богдановым приглашение Владимиру Путину посетить Ирак, сообщила пресс-служба Абдель Махди во вторник. "Господин Богданов передал приглашение от президента Путина председателю совета министров Аделю Абдель Махди посетить Россию, а господин Махди в свою очередь передал Путину приглашение посетить Ирак", — сообщила пресс-служба в Telegram.

Пресс-служба сообщила, что премьер Ирака принял Богданова и сопровождающую его делегацию в

Багдаде. По данным пресс-службы иракского премьера, Богданов в ходе встречи также передал Абдель Махди послание Путина и премьер-министра РФ Дмитрия Медведева о необходимости укреплять отношения двух стран и поздравления с формированием нового правительства. Как сообщается, Богданов и иракский премьер обсудили укрепление двусторонних отношений в сферах безопасности, экономики, торговли, инвестиций, энергетики и других областях, а также ситуацию в регионе.

Пресс-служба президента Ирака Бархама Салеха сообщила, что он также принял Богданова. Как отмечается в заявлении, Салех отметил необходимость развивать контакты между РФ и Ираком во всех сферах, в первую очередь в борьбе с терроризмом, а также найти взаимопонимание по проблеме Сирии.

В мае в Ираке прошли всеобщие парламентские выборы. В октябре избранные по их итогам депутаты выбрали нового президента страны Бархама Салеха, который в свою очередь согласно закону назначил премьер-министра. В конце октября назначенный премьер Адель Абдель Махди представил состав своего кабинета министров на голосование парламента. Парламент Ирака утвердил 14 министров кабинета нового премьер-министра 25 октября. kurdistan.ru

Премьер-министр Курдистана принял канадского посла

21 ноября премьер-министр Регионального правительства Курдистана (КРГ) Нечирван Барзани принял посла Канады в Ираке Пола Гиббарда для переговоров по вопросам политики и безопасности. В заявлении офиса Барзани сказано, что канадский посланник приветствовал роль Курдистана в борьбе с "Исламским государством" (ИГ) и в приеме около 2 миллионов вынужденных переселенцев и сирийских беженцев, отметив, что его страна также высоко оценивает гендерное равенство, существующее в курдском регионе Ирака. Канадский дипломат еще раз подтвердил поддержку Оттавы Эрбилю и Багдаду.

Нечирван Барзани, в свою очередь, проинформировал канадского посла о политических событиях, в том числе о федеральных и региональных парла-

ментских выборах, указав, что Эрбилю и Багдад готовы продолжить переговоры для решения

новых Курдистану. Стороны также обменялись мнениями о двусторонних отношениях между Эрби-

своих споров. Барзани также приветствовал поддержку США, Канады и других стран, оказан-

лем и Оттавой, и выразили надежду на дальнейшее укрепление связей. kurdistan.ru

УВКБ заявило о продолжении поддержки Ираку

Заместитель Верховного комиссара по делам беженцев г-жа Келли Т. Клементс завершила трехдневный визит в Ирак, где она встретила со старшими иракскими и курдскими мини-

грамм УВКБ. В этом году более 200 000 возвращающихся семей получили денежную помощь от УВКБ.

Во время своего визита г-жа Клементс посетила Западный

чиновники рассказали г-же Клементс, что они выпустили 1 млн. Национальных унифицированных карточек с момента открытия офиса в Мосуле.

Для четверти миллиона сирийских беженцев, ищущих защиты в регионе Курдистан, УВКБ работает с государственными органами, чтобы использовать прогрессивный подход для поиска реальных и значимых решений проблемы перемещения. В тесном сотрудничестве с курдскими властями и учреждениями-партнерами УВКБ осуществляет стратегию обеспечения сирийских беженцев достижением самообеспеченности и доступа к своим правовым, социальным и экономическим правам. Стратегия помощи включает инвестиции в принимающие сообщества и государственные службы, предоставление доступа к образованию и здравоохранению и поощрение экономической деятельности. "Мы ощутили реальную надежду на будущее Ирака и тех, кто добивался здесь защиты", сказала г-жа Клементс. "Энергия для перемен осязаема. Существует коллективная воля к поиску устойчивых решений для людей, затронутых недавними конфликтами. УВКБ гордится тем, что является динамичной частью этой трансформации". kurdistan.ru

страдами в Багдаде и Эрбиле, посетила лагеря для перемещенных иракцев и сирийских беженцев, а также проверила восстановление районов Мосула. Для поддержки Ирака УВКБ ООН - Агентство ООН по делам беженцев - постепенно переключает свое внимание с чрезвычайного реагирования на долгосрочное планирование помощи беженцам и перемещенным иракцам. Денежная помощь является важной частью про-

Мосул, где встретила с семьями, живущими в домах, восстановленных с помощью денежных пособий УВКБ. Этот проект охватил более 800 уязвимых семей, которые используют деньги для покупки материалов, необходимых для ремонта.

Она также посетила офис Управления по гражданским делам, где УВКБ ООН поддерживает правительство в деле выдачи документов, удостоверяющих личность. Правительственные

В МИД заявили о сокращении числа христиан в Ираке втрое из-за ИГ

Замглавы МИД России Михаил Богданов заявил, что число христиан в Ираке сократилось втрое из-за действий террористической организации "Исламское государство" на территории страны. Об этом сообщается на сайте ведомства.

"В результате варварских действий террористов большинство христианских святынь Ирака находится в руинах, а численность христиан из-за массовых гонений и истребления сократилась с 1,6 млн до 500 тыс. человек", — говорится в тексте.

При этом отмечается, что Москва продолжает призывать к принятию мер по облегчению положения христиан в странах Ближнего Востока.

В октябре газета "Известия" передавала, что христиане Сирии в лице общественной организации "Императорское православное палестинское

общество" обратились к России с просьбой оказать гуманитарную помощь. kurdistan.ru

Масуд Барзани встретился с Хади аль-Амери

Бывший президент Иракского Курдистана и президент "Демо-

вают на восстановление тесного сотрудничества с Багдадом.

кратической партии Курдистана" (ДПК) Масуд Барзани, находящийся с официальным визитом в Багдаде, 22 ноября встретился с лидером Альянса "Фатх" Хади аль-Амери, заявив на встрече, что власти Курдистана рассчиты-

"Мой визит - это послание людям внутри и снаружи [Ирака]: мы готовы поддержать нынешние усилия в Ираке. Мы должны будем выбрать лучший путь для установления прочных отношений и для исправления предыду-

щих ошибок", - сказал Барзани на пресс-конференции, состоявшейся после встречи.

В ходе встречи Амери поблагодарил Барзани за его визит и отметил, что прошлые споры должны быть забыты во имя лучшего будущего в отношениях между Эрбилем и Багдадом.

"Мы полны решимости построить свободный Ирак, где все компоненты, в том числе курды, арабы, туркмены, мусульмане, христиане, шииты, сунниты и езиды, смогут жить вместе", - подчеркнул Амери, отметив, что новое правительство Ирака должно отражать устремления всех людей страны.

Ранее Барзани встретился с премьер-министром Ирака Адилем Абдул-Махди, в ходе переговоров с которым подтвердил свою поддержку новому правительству в Багдаде. kurdistan.ru

Масрур Барзани оптимистичен в отношении связей Эрбиля и Багдада

Глава Совета Безопасности Иракского Курдистана Масрур Барзани выразил оптимизм в отношении будущих связей между Курдистаном и правительством Ирака. Он заявил об этом в ходе визита Багдад, где он сопровождает бывшего президента Курдистана Масуда Барза-

ни, и участвует во встречах курдского лидера с высшими иракскими чиновниками.

"Это благоприятный момент для осмысленной дискуссии по нерешенным вопросам и институционализации отношений КРГ [Регионального правительства Курдистана] и федерального

правительства", - написал Масрур Барзани на своей официальной странице в Twitter.

"Я настроен оптимистично, учитывая, что новое руководство высоко ценит общие преимущества успеха и издержки неудач для наших народов и региона", заключил он. kurdistan.ru

Россия и Ирак договорились о координации в сфере нефти и газа

Россия и Ирак договорились о координации на высоком уровне в сфере нефти и газа, сообщается в заявлении пресс-службы министра финансов Ирака, поступившем в распоряжение РИА Новости. Кроме того, Минфин Ирака готов помочь российским компаниям при возникновении сложностей при работе в этой стране, отмечается в заявлении.

Согласно документу, в среду министр финансов Фуад Хусейн встретился с замглавы МИД РФ Михаилом Богдановым в своем офисе в Багдаде и сопровождающей его делегацией.

"Стороны договорились о координации на высоком уровне между Багдадом и Москвой в сфере нефти и газа и в этой связи заместитель премьер-министра, министр финансов отметил, что правительственная программа предполагает переход (Ирака — ред.) от страны-импор-

тера газа на самообеспечение, а затем экспорт, и поблагодарил российские компании, работающие в Ираке, за их роль и усилия, отметив готовность помочь в преодолении сложностей, если они у

них возникнут", — сообщается в заявлении.

Пресс-служба премьера Ирака Аделя Абделя Махди сообщила, что во вторник премь-

ер принял Богданова и сопровождающую его делегацию в Багдаде. Пресс-служба президента Ирака Бархама Салеха также сообщила, что он принял Богданова. МИД Ирака в среду

сообщил, что глава МИД Ирака Мухаммад Али аль-Хаким встретился с замглавы МИД РФ Михаилом Богдановым в здании ведомства в Багдаде. kurdistan.ru

Иран и Франция обсудили создание механизма для расчётов в условиях санкций

В Тегеране состоялась встреча заместителя главы МИД Ирана Аббаса Аракчи и политдиректора МИД Франции Николая де Ривьера, в ходе которой стороны обсудили создание специального механизма для расчётов в условиях санкций США.

Как информирует агентство Mehr со ссылкой на Министерство иностранных дел Ирана, речь

идёт о заключительном этапе в работе над созданием такого механизма. Отмечается, что на встрече была подтверждена приверженность Парижа нормализации экономических отношений с иранской стороной. Французская сторона проинформировала Иран о завершающем этапе создания европейского платёжного механизма, который облегчит

торговлю с этой страной, пишет агентство. Ранее постпред России при ЕС Владимир Чижов назвал идею создания механизма для расчётов с Ираном непростой, но реализуемой.

4 ноября стало известно, что Евросоюз запустит платёжный механизм для сотрудничества с Ираном в "ближайшем будущем". kurdistan.ru

США приветствуют визит Барзани в Багдад

Соединенные Штаты приветствовали визит в Багдад курдского лидера Масуда Барзани. Барзани, который также является президентом крупнейшей курдской политической партии, "Демократической партии Курдистана" (ДПК), прибыл в Багдад в четверг для серии встреч с высшими иракскими лидерами.

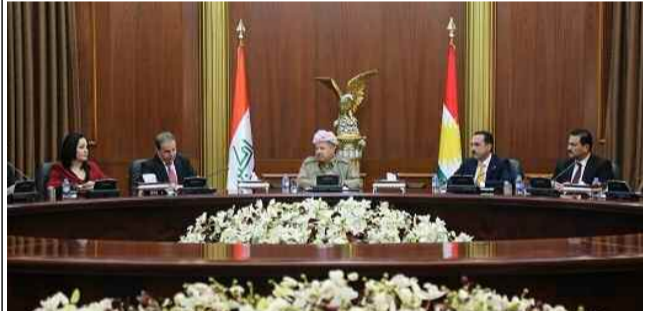

"США и наша Коалиция приветствуют визит в Багдад президента ДПК Масуда Барзани для важных встреч с премьер-министром Ирака Адилем Абдул-Махди", заявил специальный представитель президента США в международной коалиции по борьбе с "Исламским государством" (ИГ), Бретт Макгерк.

"Укрепление связей и сотрудничества между новым правительством Ирака и Региональным правительством Курдистана [имеет] важное значение для окончательного поражения ИГИЛ [ИГ]", - подчеркнул Макгерк. kurdistan.ru

Масуд Барзани: Военизированная ситуация в Киркуке неприемлема

Наложение нежелательного статуса-кво и продолжение милитаризации спорной курдской провинции Киркук под властью Багдада неприемлемо. Это заявил видный курдский деятель и бывший президент Иракского Курдистана Масуд Барзани.

Барзани, который также является президентом "Демократической партии Курдистана" (ДПК), 21 ноября встретился с депутатами своей партии, чтобы призвать их сосредоточиться на усилиях по выполнению их предвыборных обещаний и удовлетворению потребностей людей.

Барзани подчеркнул важность победы своей партии как крупнейшей курдской на парламентских выборах в Ираке и в Курдистане в этом году, заявив, что доверие людей к депутатам ДПК возлагает на них большую ответственность.

Он подтвердил необходимость доброй воли в продолжающихся усилиях по восстановлению тесных связей между Эрбилем и Багдадом, где принципы "партнерства в управлении, консенсуса в законодательстве и баланса в государственных органах" являются основными компонентами успеха. kurdistan.ru

В подземном туннеле на севере Ирака убиты 15 боевиков ИГ

По меньшей мере 15 членов "Исламского государства" (ИГ) были убиты иракскими войсками в про-

винции Салахаддин. Согласно заявлению министерства внутренних дел, опубликованном 21 ноября, боевики были ликвидированы во время операции по уничтожению подземного туннеля ИГ. Кроме того, силы безопасности Ирака захватили в плен лидера ИГ, который имел высшее звание в судебном органе террористической группы. Он был арестован в ходе отдельной операции в районе Эль-Карам в Мосуле. kurdistan.ru

ДИПЛОМАТ

№ 38 (443) 26 ноября - 02 декабрь 2018-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Барзани встретился с Халбоуси, Малики и Файядом

22 ноября в Багдаде курдский лидер Масуд Барзани

Файядом.

Барзани, который являет-

провел встречи со спикером парламента Ирака Мохаммедом аль-Халбоуси, главой исламской партии "Дава" Нури аль-Малики и главой коалиции "Атта" Фалихом

ся главой "Демократической партии Курдистана" (ДПК) и ранее занимал пост президента Курдистана, провел ряд обсуждений с иракскими лидерами в надежде на

решение вопросов, стоящих между Эрбилем и Багдадом.

В этот же день курдский лидер также провел переговоры с премьер-министром Адилем Абдул-Махди и главой "Фатх" Хади аль-Амири.

Это первый визит Барзани в Багдад после референдума о независимости Курдистана, проведенного в прошлом году, и за которым последовал период резкого ухудшения отношений между Ираком и Курдистаном.

Визит Барзани приветствовали США, отметив, что это является позитивным шагом к разрешению споров между сторонами.

В ходе всех встреч курдский лидер призывал к установлению подлинного партнерства между всеми компонентами Ирака. kurdistan.ru

Барзани поддержал намерение иракского премьер-министра разрешить споры Эрбиля и Багдада

Известный курдский лидер и глава "Демократической партии Курдистана" (ДПК) заявил о своей поддержке намерения нового правительства Ирака во главе с премьер-министром Адилем Абдул-Махди разрешить длительные споры между

Эрбилем и Багдадом.

Барзани прибыл в Багдад 22 ноября с двухдневным визитом, в ходе которой он встретится с высшими иракскими чиновниками.

После прибытия в аэропорт, где его встречал спикер иракского парламента Мохаммед аль-Халбоуси, Барзани встретился с Абдул-Махди и поговорил с журналистами.

В ходе встречи Махди заявил, что рад визиту Барзани и надеется на продолжение обсуждений насущных вопросов. Иракский премьер поблагодарил Барзани за его борьбу и многолетнюю деятельность во имя свободы и демократии, назвав Барзани "видной фигурой в политических делах региона". Барзани, в свою очередь, поблагодарил премьер-министра Абдул-Махди, и напомнил, что иракский премьер сыграл важную роль в создании нового Ирака и новой конституции страны.

Барзани также вновь поддержал новый кабинет правительства Ирака и выразил надежду на дальнейшее развитие отношений между Эрбилем и Багдадом, и на решение их разногласий. kurdistan.ru

Барзани встретился с суннитскими, шиитскими и туркменскими лидерами

23 ноября бывший президент Иракского Курдистана Масуд Барзани встретился в Багдаде с несколькими политическими лидерами, чтобы обсудить двусторонние отношения. Во второй день своего официального визита в Багдад Барзани встретился с лидером "Иракского фронта национального диалога" Салихом Мутла-

ком, обсудив ряд вопросов, связанных с политикой страны. Барзани также встретился с лидером Коалиции "Победа" Хейдаром аль-Абади и главой "Туркменского фронта" Аршадом Салихи.

Как уже сообщалось, курдский лидер прибыл в Багдад 22 ноября, и в день прибытия встретился с

новым премьер-министром Адилем Абдул-Махди, спикером парламента Мохаммедом аль-Халбоуси и несколькими другими политическими лидерами. Ожидается, что сегодня Барзани вылетит в Наджаф, где встретится с Муктадой ас-Садром, лидером блока "Саирун". kurdistan.ru

Армия США разместит наблюдательные посты на границе Сирии и Турции

Армия Соединенных Штатов намерена разместить наблюдательные посты на границе Сирии и Турции. Об этом министр обороны США

Джеймс Мэттис сообщил в Вашингтоне в среду, 21 ноября. По его словам, подобный шаг позволит избежать усиления напряжения между Турцией и курдскими военизированными формированиями. Наблюдательные посты будут отчетливо обозначены, "чтобы Турция знала, где они находятся", добавил глава Пентагона. Их возве-

дение обсуждалось с Анкарой, подчеркнул Мэттис. В ноябре представители "Демократических сил Сирии" (SDF - альянса сирийской оппозиции и курдских формирований) заявили о продолжении операции против террористической группировки "Исламское государство" (ИГ) в регионе. Курды были вынуждены приостановить проводимую с сентября операцию из-за обстрелов их укреплений турецкой армией. Ранее бойцы SDF внесли существенный вклад в установление контроля над опорными пунктами террористов в сирийских провинциях Ракка и Дейр-эз-Зор.

Основу SDF составляют курдские военизированные формирования "Отряды народной самообороны" (YPG). Отряды YPG являются союзником США по борьбе с ИГ. При этом Анкара считает военизированные формирования курдов сирийским ответвлением Курдской рабочей партии, которая признана в Турции террористической организацией. kurdistan.ru

Наводнение повредило 30 палаток езидских семей в Дохуке

Сильные осадки уничтожили более 30 палаток, принадлежащих езидам, в лагере Шейхан провинции Дохук Иракского Курдистана.

Как сообщил начальник лагеря Басим Шингали, сильные дожди повредили 30 палаток и имущество граждан. Он призывает государственные органы оказать гуманитарную помощь живущим в лагере вынужденным переселенцам. kurdistan.ru

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNIVİSAR:

TAHİR SİLƏMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТАХИР СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Baş redaktorun müavini:

Ramiz Qərib

Xüsusi müxbir:

Tariyel Cəlil

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə

S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakû Az1040, soqaq

S.Mêhmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица

С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur. e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NƏS 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filiali

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500